

naša luč

1986

4

slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja

ivan cankar

MEDMET

Medmeti zaznamujejo občutke (Primeri: Fej! Joj! Hej!) ali posnemajo naravne glasove (Primeri: Štrbunk! Kvak! Čiv čiv!).

STAVEK

Občutke izražamo z vzkliki (Primeri: Hm! Uh! A!). Vzkliki še niso stavki.

Kadar koga pokličemo, uporabljamo **zvalnik** (Primeri: Ljubi starši! Tomaž! Draga teta!). Tu di zvalnik še ni stavek.

Za vkliki in zvalniki pišemo **klicaj**, če stoje samostojno. Če pa so v stavku, jih ločimo od drugih besed z vejico. (Primeri: Jerica, ženi vole past! Ženi, Jerica, vole past! Ženi vole past, Jerica!)

Misli izražamo s **stavki**. (Primeri: Sneži. Oče spi. Ali je mraz? Naj se gre solit! Pridi jutri k nam! Ne spi!)

PROSTI STAVEK

Poznamo dve vrsti stavkov: **proste** ali nezložene in **zložene**.

V stavku ločimo **stavčne člene**: povedek, osebek, predmet, prilastek in prislovna določila kraja, časa, načina in vzroka.

POVEDEK

Povedek pove, *kaj kdo dela* (Primeri: Krava muli travo. Stric je prišel. Jutri bo deževalo.) ali *kaj z njim je* (Primeri: Plenice se sušijo. Polenta se kuha. Perilo diši.).

Glagol je že sam lahko stavek (Primeri: Grmi. Sedimo. Beri!). Nekateri glagoli pa premalo povedo, da bi bili že sami lahko povedki, zato potrebujejo **povedno določilo**. Šele glagol in povedno določilo skupaj sestavljata povedek. (Primeri: Moj oče je rudar. Postal bom pilot. Ostal je zadnji. Zdel se je dober. Izvoljen je bil za poslanca. Imajo ga za tepca.)

VAJA — Povej v stavkih, kaj delajo: Kosec, perica, sprevodnik, strugar, direktor, čuvaj, strojepiska, zdravnica, tkavec, prodajavka, kmet, instalater, klepar, strojnik, strojevodja.

OSEBEK

Osebek pove, *kdo je tisti, ki nekaj dela* ali *ki se z njim nekaj godi*. (Primeri: Krava muli travo. Sin je bil tepen.)

Osebek si lahko tudi samo

mislimo. (Primeri: Pojem. Piješ. Spimo.)

VAJA — Določi osebkve v naslednjih stavkih: Ko bi mogli vsi doseči svoj cilj! V tistem hipu se je nekdo zakrohotal. Danes si bil priden. Ta z drevesa hruške stresa. Srepro je zrla v tla. Mir se je naselil v njem. Na te besede so se vsi ozrli vanj.

PREDMET

Povedke **dopolnjujejo** s **predmeti**, ki odgovarjajo na vprašanja *koga ali česa?* (Peka ni bilo. Svinčnika nisem našel.), *komu ali čemu?* (Beraču sem dal kos kruha. Oblakom sem se čudil.), *koga ali kaj?* (Srečal je škofa. Oprala je obleko.), *o kom ali o čem?* (Govorili sta o sosedu. Hiša stoji pri gozdu.), *s kom ali s čim?* (Igrali so se s sosedovimi otroki. Vbodla se je s šivanko.).

Če neki stavek **zanikamo**, moramo predmet, ki je stal v 4. sklonu, postaviti v 2. sklon. (Primer: Kupil sem kravo. Krave niso sem kupil.)

VAJA: Zanimaj te-le stavke: Po dolgem iskanju so jo našli. Na starost je imel kot in kos kruha. Jedel je sadje, zelenjavo in govedino. Po operaciji je nekaj časa jedel med. Zvečer so zgnali konje v ogrado. Močna krmila prodajamo na drobno.

PRILASTEK

S prilastki **pojasnjujejo** v stavku **samostalnike**. (Primeri: Na dvorišče so pripeljali kamlon betonskega železa. Smrekarjev Janez je kupil novo kolo. Afriški študentje so se uprli.)

Prilastki so lahko **pridevniki** (Zidna opeka je draga.), **samostalniki** (Hrasti orjaki za poljem) stoje.), **zaimki** (Naši košarkarji so zmagali.), **števniki** (Miha je prvi v razredu.), **deležniki** (Videti je drveče avte.) ali **prislovi** (Pot navzgor je naporna.).

REŠITEV VAJ iz prejšnje številke:

1. V več primerih so ugotovili napake. Govoril je z dosti ljudi. Pri toliko delavcih gre delo hitro od rok. Peter se je slabo učil, zato so ga vzeli iz šole. Ne bom se potegoval za to, da bi mi povrnili škodo. Skoči no gor in mi prinesi aktovko! Gori je že sonce. Poklič! ga dol! Nekoč je živel neki kralj.

2. Stal je za mano. Do prijatelj je rad surov. Zgubil sem ključ od hišnih vrat, bil je sestrin. Ko smo se vrnili s počitnic, je deževalo. Pred operacijo in po njej je bil slab. Če bo dež, ne bo igre. Kozarec mu je padel z mize. Ni mogoče povedati, kako smo se smejali. Ali imaš kaj branja? Največ jih umre za rakom. Službo sem dobil prek strica.

Naslovna fotografija:
SELE NA KOROŠKEM
V AVSTRIJI.

narodna sprava kot prepovedana tema

Pod tem naslovom je Francè Bučar v Novi reviji (Ljubljana 85, štv. 41/42) napisal domiselno preiščevanje, ki ga v povzetku ponatiskujemo:

Na ozkih svetovnonazorskih postavkah zasnovan politični režim se v svojem odporu proti narodni spravi bojuje proti vsemu, kar ni v skladu z njegovim svetovnim nazorom. Na njem namreč temelji politična oblast. Sprava bi pomenila isto kot odstop od monopola politične oblasti.

Nesporno drži, da je bila država, ki je izšla iz revolucije, ukrojena po vzorcu Sovjetske zveze, revolucija pa izvedena po boljševiškem vzoru. Rezultat je bil država, zgrajena na temeljih leninizma kot njenega uradnega svetovnega nazora, z vodstvom komunistične partije kot edine dovoljene politične stranke. Vse se lahko giblje samo v okvirih priznanega leninizma, pri čemer ima končno sodbo v sleherni stvari zveza komunistov. Prestopanje mej, ki jih dopušča uradni svetovni nazor, bi pomenilo načenjanje ustroja, na katerem je zgrajena družbena stavba. Tu je jedro težave in vir vse naše krize. Še več, naše paralize.

Leninizem je kot vzorec za družbo sedanjosti, in še celó prihodnosti, povsem neustrezen. Monopolizacija politične moči v enih rokah in demokracija se izključujeta. Brez demokracije pa sodobne visokozapletene družbe ni mogoče upravljati. To okolnost potrjujejo kot praktični primer vsi enopartijski režimi po svetu, brez izjeme. Vsi brez izjeme so namreč v težki krizi, in to ne samo gospodarski. Narodna sprava je možna v zvezi različnih strank, različnih pogledov in nazorov, ki pa jih vse druži sprejemanje demokracije in svobode posameznika kot temeljnih vrednot.

Pridobitve revolucije so predmet spora ali nesoglasij: njihovo izvajanje gre izrazito v prid sovjetizaciji oziroma boljševizaciji. Tu pa se je dejansko začela narodna razdvojenost in tudi državljanska vojna. Stanje neposredno po vojni je pokazalo, da smo v sovjetizacijo dejansko prišli. Najbolj značilen dokaz je vlada ene same partije, ukrojene po leninističnem vzorcu. Jedro spora, zaradi katerega je prišlo do državljanske vojne, je v bistvu ostalo nedotaknjeno do današnjega dne.

Sovjetizacija je tujek v našem narodnem telesu, pomeni prvino, ki ni nastala iz našega narodnega duha in naše kulture. Na njeni osnovi smo Slovenci dejansko ogroženi kot narod. Sovjetizacija onemogoča razmah našega narodnega duha in razvoj njegovih ustvarjalnih sil. Postaja trajna prvina narodnega razdora, ki nam onemogoča, da bi resnično zaživeli iz svojih lastnih korenin.

Založnik: Avguštin Čebul,
župnijski urad Št. Lenart,
9587 Ričarja vas.

Odgovorni urednik: dr. Janez
Hornböck, 9020 Celovec, Vik-
tringer Ring 26. Tisk: Tiskar-
na Družbe sv. Mohorja, 9020
Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA (v valuti zadev- ne dežele):

Anglija 5 fun.
Avstrija 130 šil.

Belgija	400 fran.
Francija	60 fran.
Italija	12.000 lir
Nemčija	20 mark
Nizozemska	20 gld.
Švedska	60 kron
Švica	19 fran.
Avstralija	9 dol.
Kanada	12 dol.
ZDA	10 dol.

Razlika v cenah je zaradi
neenake poštne v posa-
meznih državah in različnih
deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo pover-
jeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA

Gospod, ostani z nami!

Velika noč je za Jude in kristjane praznik osvoboditve in veselega upanja. Judje jo slavijo v spomin na beg iz egiptovske sužnosti, mi pa slavimo **vstajenje** Jezusa Kristusa, zmago življenja nad smrtjo, **Resnice** nad lažjo, **Ljubezni** in **Pravice** nad sovraštvom in krivico. Zato je velika noč za nas kristjane „dan, ki ga je naredil Gospod“.

Velikonočna skrivnost je nekaj tako pomembnega, da mora pobuditi v nas globoke spremembe. Če smo bili mrtvi za Boga, za bližnjega in za našo skupno stvar, **vstanimo tudi mi!** Kristus nas — kot **sodelavce** Boga Stvarnika pri spopolnjevanju varstva — vabi, da se mu pridružimo in nadaljujemo njegovo poslanstvo pri graditvi božjega kraljestva na zemlji; da skupno z vsemi ljudmi dobre volje širimo prostor **resnice, pravice, bratstva, solidarnosti, dobrote, miru, svobode in ljubezni**.

Vse to pa nas vodi z našega zapečka v življenje, kjer se odvija jo kulturne, družbene in politične dejavnosti. Kot **odrasli, polnoletni in odgovorni** ljudje in kristjani moramo biti našim sposobnostim in okoliščinam ustrezno **navzoči** tudi na teh področjih.

Vstali Jezus nas **mobilizira** za vidno in takojšnjo **akcijo** v prid božjega kraljestva na zemlji. Cilj te akcije je: **spoštovanje** vsake človeške osebe in njenih pravic, **svoboda** zatiranih, **pogum** potlačenih, **prednost** malih in pozabljenih.

Za ta cilj pa bo potrebna globoka **obnova** in **prilagoditev** kulturnih, družbenih in političnih struktur v družbi. Pošten boj v teh ustanovah je **boj za človeka**, za njegovo svobodo in dostojanstvo, za širjenje božjega kraljestva na zemlji torej in za nadaljevanje Kristusovega poslanstva.

To je zakon našega obstoja na zemlji: da je treba namreč **bridko plačati** vse, kar je **lepo, plemenito in človeka vredno**. Kajti hudobija-sovraštvo-laž-in-nasilje še vedno kaže svojo moč. Ob tem tragičnem dejstvu se mnogi še zmeraj **spotikujejo** in **klonijo**. Gospod še kar naprej **vzbuja nasprotovanje, sovražnost in upor** in še zmeraj **trpi** v svojih zvestih sodelavcih.

Gospod, potrebe so velike, striska je silna, mi pa smo tako majhni, nevedni, šibki, neprebujeni, potlačeni, ustrašovani, vase zaverovani, nezvesti in zaslepljeni. Brez Tebe smo brez moči. **Ostani z nami!**

Pomagaj nam, Gospod, da bomo **doumeli veličino velikonočne skrivnosti** in postali Tvoji zvesti sodelavci pri širjenju Tvojega kraljestva v našem okolju in povsod.

Tedaj, Gospod, bo tudi naša pot — čeprav čez Kalvarijo — vodila v veselje velikonočnega jutra, prelepega pomladnega jutra, ki ne pozna večera...

„Gospod, ostani z nami!“

Boris Dolinar

Nezgode

„Ta!“

Nekega popoldneva se je gospod Neroda, ki je bil ravno na počitnicah v Kranjski Bistrici, podal proti četrto ure hoda oddaljeni krajevni trgovini. Ker se mu je zdela pot predolga, si je izposodil od svoje nečakinje kolo. Ko je prišel pred vrata trgovine, je razjahal, potegnili iz žepa vrvi in z njo privezal kolo ob gred, in sicer s tremi gordijskimi vozli, da mu ga ne bi kdo ukradel, rekoč: „Ha, nihče ga ne bo mogel odvezati, še celo jaz sam ne.“ In je stopil v trgovino.

Kmalu se je vrnil z nakupljenimi stvarmi in spet sedel na kolo, ki pa ni bilo privezano. To se mu je v prvem hipu sicer zazdelo čudno, saj je vedel, da je bil kolo privezal, vendar se je potolažil z mislijo, češ prav gotovo se spet delajo norca iz mene, mulci, in se je odpeljal domov.

Doma ga je ogovorila nečakinja: „Ja stric, saj to vendar ni moje kolo!“ Gospod Neroda pa ji je ježno zabrusil: „Molči, smrklija, ki nič ne veš! Seveda je tvoje. Če jaz pravim, da je tvoje, potem je tvoje pa amen!“ In pri tem je tudi ostalo. Nečakinja si namreč ni več upala ugovarjati gospodu Nerodi, pa čeprav je vedela, da njen stric tokrat (kakor tudi še prenekaterikrat) nima prav, saj bi se drugače lahko vnel hud prepri, ki bi odmeval po vsej dolini.

Pol ure nato se je po kranjskobistriški okolici zaslišalo zavijanje sirene in pred hišo Nerodovih se je ustavil velik moder avto. Gospod Neroda je radovedno pogledal skozi okno in precej ugotovil, da sta prišli (najbrž k sosedovim, kakor si je mislil) na obisk dve imenitni in splošno poznani deklici Milica in Marica. Rekel si je: „Bogve, kaj so sosedovi zopet ušpičili, da imajo obisk modrih angelov.“

Tedaj pa je pri Nerodovih zazvonil hišni zvonec in gospod Neroda je hitel odpirat vhodna vrata, da bi videl, kdo je prišel.

gospoda Nerode

Pred vrati je stal miličnik. Z gospodom Nerodo sta se pozdravila, nato pa je gospod tovariš miličnik dejal: „Tovariš župnik Neroda, oprostite, prosim, nekaj vas moram vprašati.“ „Prosim,“ ga je debelo pogledal gospod Neroda. „Kdo od vaših je pred kake pol ure s kolesom nakupoval v krajevni trgovini ‚Pod skalo‘?“ je vprašal miličnik. „Jaz,“ se je ponosno odrezal gospod Neroda. Miličnik ga je nato vprašal: „Ali mislite, da je tole kolo, ki je prislonjeno tukajle ob zid, vaše?“ „Ne,“ je rekel gospod Neroda, „vem, da ni.“ „Pa ste to vedeli tudi takrat, ko ste se pred trgovino usedli nanj?“ je zanimalo miličnika. „Seveda sem vedel, saj nisem neumen!“ se je razjezil gospod Neroda. „No, tuvarš, pol boste šol pa mal z mano,“ mu je oblastno velel miličnik. „Zakaj neki,“ je ugovarjal gospod Neroda, „saj vendar nisem ničesar zakrivil!“ Na koncu pa je le sprevidel, da se nasilju pač ne more upirati, in je bolj ali manj vdano sedel v marico.

Čez dva dni je kranjskobistriški Glas, ki izhaja enkrat na tri tedne, pod naslovom „Klerofašisti ponovno zagrešili gnusen zločin“ prinesel tole novico: „V petek, dne 5. 04., ob petnajstih je klerofašist in razredni sovražnik tovariš N. N. nakupoval v kranjskobistriški krajevni trgovini ‚Pod skalo‘. Prišedši iz trgovine, je vpričo lojalnih državljanov, pred očmi mnogih naših zavednih delovnih ljudi in občanov, meni nič tebi nič vedoma odtujil pionirki B. D., bodoči pripadnici SMS, kolo in se z njim mirno odpeljal domov. Pionirka B. D., predstavnica naše nepokvarjene delovne mladine, je nemudoma obvestila ljudsko milico. Pripadnikom javne varnosti se je po napornem in požrtvovalnem iskanju posrečilo izslediti storilca, pravzaprav se je na pragu svoje hiše javil sam. Po kratkem izpraševanju je izjavil,

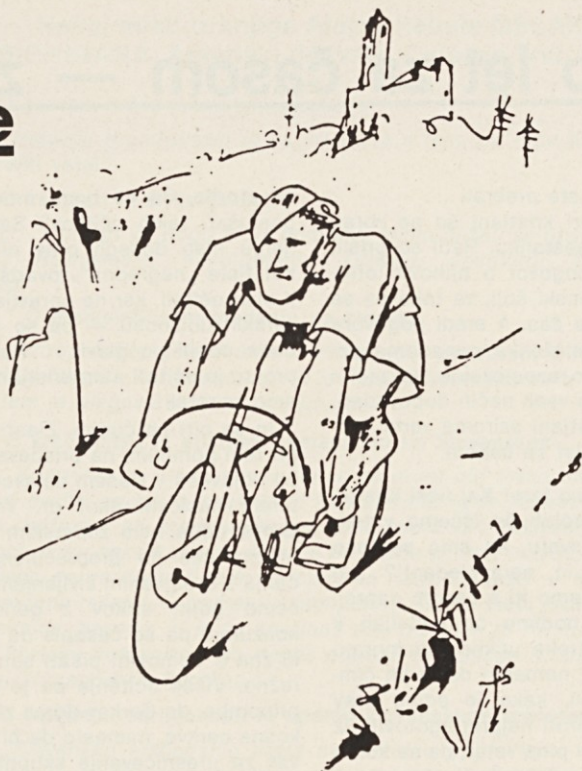
češ, da je vedel že poprej, da kolo ni njegovo, in se ni čisto nič sramoval, ko je uporabljal tujo imovino. Razprave o kraji kolesa se nadaljujejo pred sodiščem, vse skupaj pa se vedno bolj zapleta.“ Poročilo se končuje z ugotovitvijo, češ da bo treba resno poskrbeti, da klerofašisti in razredni sovražniki ne bodo več ogrožali naših pionirjev, in s pozivom: „V boj, v boj, v borbo — za mir!“

Tudi v drugih časnikih je obširno pisalo o tem dogodku: v Šušterskem poročevalcu pod naslovom „Razredni sovražnik spet dviga roge“, v Polhograjskodolomitskem lesarju pod „V Kranjski Bistrici odkrili razrednega sovražnika“ in v Vestniku prekosavskih brigad „Klerofašizem v kranjskobistriški krajevni skupnosti“.

Pozneje je gospod Neroda končno mukoma le dokazal, da se je bil v trgovino že pripeljal s kolesom, milica pa je po napornem delovnem postopku s pomočjo najmodernejših metod so-

dobne kriminalistike ugotovila, da gre pravzaprav za dve kolesi: prvo, s katerim se je bil gospod Neroda v trgovino pripeljal in res ni bilo njegovo, saj si ga je bil izposodil od nečakinje, in ki so ga pozneje našli privezanega ob gred, in drugo, ki ga je gospod Neroda pomotoma zajahal, ko se je vračal domov. Vse drugo so bile zmotne ugotovitve in trditve, saj gospod Neroda vendar nikoli ni kradel namerno in je bil zmeraj lojalen državljan, torej noben klerofašist in razredni sovražnik.

Kolesa njegove nečakinje, ki je bilo privezano ob gred pred trgovino, pa ni znal pozneje odvezati nihče. Ko so na kraj sam pripeljali gospoda Nerodo, je le-ta, ker je imel pač vedno polne žepe orodja, vzel iz žepa pipec in z njim prerezal vse tri gordijske vozle, pri čemer si je — previdno se ozrši naokoli — junaško mislil sam pri sebi: „Le kdo neki mi jo je spet zagodel? Tisti, ki mi je privezal kolo tako, da ga še jaz, gospod Neroda, nisem znal odvezati, mi je storil to gotovo samo zato, ker sem zdomec pa še župnik povrhu.“

Sto let za časom — zaostali kristjani

Kar prav ste prebrali...

Naši dobri kristjani so se zbrali na nekem sestanku. Radi so prišli, saj je bil pogovor o njihovih otrocih, o slovenski šoli, za tako pa se vedno najde čas. A sredi pogovora je neka udeleženka nenadoma pokvarila dobro razpoloženje. Navzočim je hotela na vsak način dopovedati, da smo kristjani oziroma verni ljudje vsaj sto let za časom.

Na, pa smo tam! Kaj neki kristjani, verniki sploh še iščemo v tem modernem svetu, ko smo pa tako zaplankani in nerazgledani!? Saj sploh ne znamo iti s časom naprej. Še zmeraj hodimo ob nedeljah k maši... Otroke učimo, da morajo biti pošteni, namesto da bi jih čimprej navadili, kako je edino prav vsak dan sproti najprej ugotoviti, iz katere smeri piha veter, da se komu ne zameriš... Pripravljeni smo odpuščati in pozabljati krivice, namesto da bi vsako zaušnico pošteno vrnili, milo za drago... Podpiramo lačne in tiste, ki so v stiski... — Saj, zaplankani kristjani smo lani v Nemčiji zbrali „samo“ 20,5 milijarde mark za lačne v Afriki; samo naša verna skupnost je zbrala 5000 mark za misijone — a kaj bi to, saj „zato ste pa kristjani!“ Res, veliko bolje bi bilo, ko bi bili poslali tja v tiste misijone tole našo razgledano, moderno, krščeno sicer, a po načinu mišljenja neverno „kristjanko“, da bi poučila ljudi, od kako neumnih in zaostalih kristjanov dobivajo pomoč. In da bi imela njena globokoumno napredna beseda večjo veljavo, bi jo lahko spremljala in podprla tudi oseba, ki je vodila tisti sestanek in ni prav nič nasprotovala, ker se ji bodisi ni zdelo vredno ali pa ne „oportuno“, njenemu mnenju o „zaostalih“ kristjanih. Res, čudovita razgledanost in pripravljenost za dialog!

Ko so se razšli, so prizadeti občutili v duši grenkobo. Le kaj naj

še storijo, da ne bodo morali več poslušati takih očitkov? Saj v življenju niso dosegli prav nič manj kot tista „napredna“ tovarišica niti ji niso očitali, ker ne opravlja svojih verskih dolžnosti — pa so jih vendarle dobili po glavi... Kako preprosto je očitati nam kristjanom, da smo zaostali!

In se niti ne čudim. Zlasti ne, če pri tem pomislim na prispevek, ki je bil objavljen v Našem delavcu, v katerem naslovni škof dr. Vekoslav Grmič očita nam zdamskim duhovnikom, češ da preprečujemo srečanja z društvenim življenjem in nečemo gojiti stikov z generalnim konzulom pa še časopis da širimo, ki zna o domovini pisati samo sovražno. Višek očitanja pa je seveda pripomba, da Cerkev doma zida razkošne cerkve, namesto da bi storila več za uresničevanje skupnih interesov vernih in neverujočih.

Je pozabil ta naš napredni škof, da znaša tretjino stroškov pri zidavi še tako skromne cerkve gradnja atomskega bunkerja z drugimi komunalnimi prispevki vred? Se vam ne zdi, da je to kar precejšnja vsota? Je pozabil, da je cerkev hiša božja, prostor, posvečen Bogu, ki ima pravico, mi pa dolžnost, da mu pripravimo ustrezno zgradbo? Mar naj zato, da ne bomo več doživljali očitkov razkošja, odslej namesto cerkva postavljamo lesene barake? Od bunkerja — o tem sem trdno prepričan — ni nobene druge koristi kot to, da imaš pošteno klet. Saj če bi prišlo do vojne in bi padale bombe, tako ne bi nihče ostal pri življenju, če pa že, potem nam tudi ne bi vse skupaj nič koristilo, ko bi bilo pa vse okuženo in se ne bi dalo več živeti — kot nas uči napredna znanost vse nas, tiste napredne in nas, zaplankane, zaostale kristjane. — Ali ni vse, kar imamo, dar božji? Do danes še nihče ni obubožal, ker je „mál položil dar Bogu na oltar“... Vdova je dala edini nov-

čič, drugi pa vsak od svojega viška, pa Jezus ni rekel, da je bil dar vdove nepotreben...

Ja, res je sila preprosto mimogrede nekaj ziniti, medtem pa v praksi na najnižji ravni sodelovanja med vernimi in neverujočimi doživljamo očitke, da smo sto let zaostali. Kako naj rešimo ta problem? — In očitek, da Naša luč piše o domovini samo slabo! Je očitno to revijo sploh kdaj prebral? Koliko novic je vsakokrat v njej, ki z zadovoljstvom, navdušenjem pišejo o tem, kaj vse je pri nas doma novega in lepega! A če kaj ni dobro, bi morala pa revija menda kar lepo zamolčati. Ampak samo „kdor ne dela, ne falí“, kdor dela, pa naredi tudi kdaj kaj narobe. Kaj bi rekli, ko bi prebrali tele vrstice iz Dela (sreda, 19. 2. 1986)? Dva velika naslova: „**Feronikel iz Glogovca po poti Fenija? Lani več kot dve milijardi dinarjev izgub**“ in „**Kosovsko gospodarstvo se utaplja v dolgovih**“, podnaslov „**Pozabljena Trnjulčica**“. Nato sledi poročilo o tem, da postavljajo novo gumarsko tovarno v vrednosti 16,5 milijarde dinarjev; ker niso dobili 65 milijonov dolarjev, se je načrt zataknil, in čeprav tovarna še ne stoji in še ne dela, ima že izgube. Nato članek nadaljuje, da bo imela tovarna, ko bo začela obratovati, letno 522 milijonov dinarjev izgub, in opozarja, da bo treba letno poravnati še 2,8 milijona dolarjev anuitet (dolgov) in 220 milijonov dinarjev — tovarna pa še delati ni začela. — Ne recite mi, da pišem zlonamerno neresnico, saj sem podatke prepisal iz Dela. Pa zato seveda še ne mislim, da je Delo — ko je napisalo, češ da gospodarstvo na Kosovem ni ravno na višini — že protidržavno. Saj tudi v nemških poročilih kakšenkrat izvem, da to ali ono podjetje ni zdržalo, pa zato še nihče ne misli, da je časopis, ki je prinesel tako novico, že nasprotnik vsega pozitivnega.

O očitku, češ da nočemo imeti stikov z uradnimi domovinskimi predstavniki, pa naj povem, da velja tudi tu, da je Cerkev ločena od države. Zakaj naj bi tukaj to kar preskočili? Kakšen je lahko takle dialog v praksi, pa sem povedal že na začetku. Če na sestanku za šolo izvem, da sem zaostal, kaj bi bilo šele druge? Zakaj naj potem hodim tja?

Nekaj me je pa ta pogovor vendarle naučil: da se moram namreč zavedati, da sem pač nemogoč in da delam samo slabo, pa naj že storim, kar hočem, drugi pa da delajo zmeraj vse samo dobro. Le kdaj se boš poboljšal, don Kamilo, se sprašujem...

A na srečo sem zdaj ves, kar me je, v velikonočnem razpoloženju. In vesel sem, da morem poleg teh naših drobnih skrbi in bolečin pogledati še malo naprej, ne samo sto let nazaj. Vstali Kristus mi namreč odpira pogled naprej, v večnost. Zagotavlja mi, da je moje življenje veliko več kot zgolj nekaj srečnih ali nesrečnih ur. Pa nekaj dobrin, ki jih jesta rja in molj. Uči me, da naj zaupam vanj in ohranim vero, da je Bog z nami. Da je zame trpel in vstal in mi pripravil prostor v večnosti. Naredil me je za nosilca večnih obljub.

Zvestoba Bogu je resnična vrednota, moderna, trajna, saj sega v samo večnost.

Bog daj, da bi vsi krščeni kristjani ostali resnični kristjani, nosilci božjih obljub, ne pa samo ljudje trenutnih koristi! Napredni kristjani — recimo rajši globoko verni kristjani — živimo v ljubezni, ne v strahu, pripravljeni smo pomagati, ne očitati, nosimo teže dneva, ne da bi zato mislili, da je Bog krivičen, če ne dobimo vsega. Verni kristjan je nosilec blagovesti in upanja, pričevalec božje ljubezni in dobrote. Pri tem odpade naša slovenska majhnost in razcepljenost, ostane pa skupna družina božjih otrok.

Ampak samo, če smo povezani s Kristusom.

Vaš don Kamilo

Nekaj misli iz knjige Alojza Rebule OBLAKI MICHIGANA, Ameriški dnevnik, Celovec-Trst, 1985

O pravem krščanskem zmagošlavju

„Največji triumfalizem je za kristjana v tem, da reče Ki je od mrtvih vstal.“

O vernosti in življenjskosti

„... bližati se Bogu more pomeniti samo bližati se absolutnemu Ravnovesju, absolutnemu Zdravju, absolutni Normalnosti...“

O marksističnem gledanju na človeka

„Antropološko umanjkanje marksizma je predvsem v tem, da jemlje človeka kot popolnost, ki jo kazi samo ekonomska stiska. V tem je njegova usodna površnost.“

O krščanstvu in etičnem humanizmu na Slovenskem

„Kristjanu na Slovenskem danes ne more biti težko identificirati svojih pozicij s pozicijami humanizma, in to kakršnegakoli že, laičnega ali marksističnega. Zanj more biti bistveno samo eno: ali se neko kulturno dejanje postavlja znotraj razvodja vesti. Jasno mu je namreč tole: da steči po razvodu vesti — se pravi zvestobe resnici — pomeni v zadnjem nasledku steči proti morju Resnice, beseda, ki je za kristjane ena od šifer za Kristusa.“

Pozicije humanizma so danes objektivno pozicije Kristusa, pa naj jih zagovarja kdorkoli.“

O trpljenju, odrinjenosti in upanju slovenskega krščanstva

„Slovensko krščanstvo mora biti lucidno pripravljeno na diasporo in manjšinstvo, če že ne na psihološke katakombe. Z drugo besedo: pripravljeno mora biti na to, da se mu prihodnost zariše v simbol žrtvovanja, da se nad silhueto Triglava zariše silhueta Kriza. Toda prav križ ostaja njegovo največje upanje: spes unica.“

O razločkih med slovenskimi kristjani

„Danes naj bi slovenski kristjani čutili predvsem eno: da iz vseh pozicij le gledajo v eno in isto zvezdo, v Kristusa. Če ne zmoremo toliko ekumenizma med seboj, se odpovejmo tudi ekumenizmu navzven, saj bi bil hinavščina.“

O lokalnem (pokrajinskem) patriotizmu Slovencev v zdomstvu

„To vissenje na tem pokrajinskem razločevanju tukaj, kjer celo slovenska skupnost v celoti ni več kot kamenček v tem milijonskem mozaiku, se mi zdi po eni strani ganljivo, po drugi pa problematično. Mislim, da bi bilo treba delati tako tu kot v zamejstvu v smeri neke 'centralne' slovenske narodne zavesti. Iz takšne narodne zavesti — narodne in državniške — manj lahko zdrkneš v asimilacijo kakor recimo iz prekmurščine, primorščine ali štajerščine. Seveda je tudi pokrajinska zavest zdrava, dokler jo na bolj osveščeni ravni krije narodna.“

O obubožanosti in bogastvu slovenskega krščanstva in o katoliškem tisku

„Slovensko krščanstvo je moralo vreči s krova v morje zgodovine svoj tostranski tovor, organizacije in stranke. A s tem si je obenem razširilo prostor za svoje primarno blago, za evangeljsko rudo. V katoliškem tisku naj bi odsevala nova zgodovinska kvaliteta, v žlahtni spojitvi katoliške vesoljnosti in slovenske določenosti.“

Poudarki iz pastirskega pisma slovenskih škofov za postni čas 1986

Obhajilo je božji obed, do katerega imajo pravico vsi, od otrok, ki so že bili pri prvem obhajilu, pa do odraslih, ki se po skrbnem spraševanju vesti ne zavedajo smrtnega greha in so se z vsem srcem udeležili sv. daritve. **Obhajilo ni obed samo za izbrane, ampak hrana za vse božje otroke.**

*

Proti pogostnemu obhajilu slišimo različne pomisleke in ugovore:

- **Grešnik sem, zato ne morem k sv. obhajilu.** Kadar se zavedamo smrtnega greha, moramo prej k spovedi, za male grehe pa skupaj prosimo odpuščanja v iskrenem kesanju na začetku maše. Prav evharistija je zdravilo, ki nas osvobaja malih grehov in nam daje moč, da se varujemo smrtnih.

- **Tega nismo vajeni.** Česa vsega nismo bili vajeni! Kot majhni otroci nismo znali govoriti, delati, pisati. Naučili smo se veliko lepih stvari. Hoditi pogostoma k sv. obhajilu je nekaj tako lepega in potrebnega, zakaj tega ne bi vključili v svoje življenje?

- **Ne želimo, da nam obhajilo postane nekaj vsakdanjega.** Ta nevarnost res obstaja. Zato pa je potrebno, da verujemo, da prejemamo Kristusa s čistim srcem in s pravo ljubeznijo.

- **Nekateri se bojijo, da bi pred ljudmi veljali za pobožnjake** in preveč verne in da bi bilo treba spremeniti življenje. Nočejo se izpostavljati, zato se raje držijo stran od oltarja. To je napačna obzirnost.

*

Največ pomislekov in težav s pogostnim obhajilom imajo ponekod še vedno **moški**. Vendar moški prav tako potrebujejo kruha življenja.

Danes so vzroki za izostajanje od svetega obhajila po mnogih krajih predvsem v tem, da **ljudje čez teden ne molijo** in zato **pri njih vera ni dovolj živa. Brez molitve pa vera ne živi in brez vere sploh ne moremo priti h Kristusu.**

*

Škofje in duhovniki smo zaskrbljeni spričo tega, da **hodijo nekateri pogosto k sv. obhajilu, pa nič ali redkokdaj k spovedi.** Ponekod grede skoraj vsi k sv. obhajilu, zlasti ob pogrebih, porokah ali večjih praznikih. **Ali so vsi dovolj pripravljeni?** Tu se moramo resno zamisliti ob besedah apostola Pavla: „Kdor bo nevredno jedel ta kruh ali pil Gospodov kelih, se bo pregrešil nad Gospodovim telesom in krvjo. Naj torej vsak sebe presodi in tako je od tega kruha in pije iz keliha, kajti kdor je in pije, je in pije svojo obsodbo, če se ne zaveda, da je to Gospodovo telo.“ (1 Kor 11, 27–29)

*

Nevredno je in pije:

- **kdor se pred Gospodom ponaša kakor farizej** („Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje.“) in misli, da je pred Bogom brez krivde in greha,

- **kdor misli, da ima urejene vse račune z Bogom in z bližnjim,**

- **kdor živi v smrtnem grehu,**

- **kdor nima nobene stvari za greh:** sovraštva, nečistosti pred zakonom, nezvestobe v zakonu, zanemarjanja vzgoje, opuščanja dolžnosti v poklicu, zatajitve vere . . .

- **kdor nima prave ponižnosti in se obnaša tako, kakor da sam sebi popolnoma zadošča.** Tak ne vidi v obhajilu božjega daru, za katerega bi moral prositi in biti zanj globoko hvaležen.

*

Kako naj **sv. obhajilo oblikuje naše vsakdanje življenje?**

Sodobni kristjani smo v svoji veri preizkušani morda bolj kot kdaj. Mnogi v veri in v življenju iz vere pešajo, v njih ni svetlega upanja, ni pravega veselja in navdušenja za delo. Napisanim in izgovorjenim besedam ne verjamemo, resničnih uspehov je na vseh področjih tako malo! Zdi se nam, kakor da ne moremo nikomur več prav verjeti in zaupati. Strah nas je samih sebe, strah nas je pred prihodnostjo, strah sprejemati in podarjati življenje, strah deliti življenje z drugimi.

V sv. obhajilu nas Bog sam hrani s svojim življenjem. Sad prejema evharistije v sv. obhajilu je najtesnejše zedinjenje z Jezusom Kristusom. Pri sv. obhajilu Jezus povsem preide v nas in mi preidemo vanj. Z apostolom smemo govoriti: „Ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni.“ (Gal, 2, 20)

*

Človek se ne more spremeniti čez noč in ne more kar tako sleči svoje narave. Tudi eno samo obhajilo človeka navadno še ne spremeni. Kljub temu pa je treba resno vzeti **Kristusovo naročilo, da smo spred oltarja poslani domov, v svet, v šole, na polje, v tovarne, v pisarne in na druga delovna mesta zato, da bi bili kruh življenja in vez edinosti za druge.**

(Dalje na strani 33)

med vrsticami

Z izrezki iz slovenskih in tujih listov skušamo prikazati resnično podobo sedanjega slovenskega trenutka. Čeprav smo pri izboru za resnico nadvse natančni, odgovarjajo končno za utemeljenost poročil njih pisci oziroma uredništva zadevnih listov.

TELEKS:

V JUGOSLAVIJI SPET RAZREDNA DRUŽBA

Odrpito pismo uredniku TELEKSA

Zahvaljujem se vam, da ste v nekrologu doktorju Marku Godini zapisali tudi tole: „Zakaj, recimo, tudi takšnih, dragocenih ljudi ne moremo na letališčih čakati s službenimi avtomobili, da jim ne bi bilo treba samim v ta naš cestni kaos?“ (*Mednarodno priznani strokovnjak za plastično kirurgijo na Kirurgičnem centru v Ljubljani, se je v začetku februarja skupaj s svojo ženo smrtno ponesrečil blizu Ljubljane, ko se je v svojem avtu vračal iz Zagreba v Ljubljano.*)

K temu vašemu stavku želim pripisati nekaj misli.

Pokojni Godina je bil slovenski izobraženec in zdravnik. Že vsa leta po 1945 pa vemo, da slovenski izobraženci — znanstveniki, zdravniki in zdravstveno osebje, umetniki, učitelji, profesorji in univerzitetni profesorji, duhovniki — sodijo v veliki večini med parije (= zapostavljene ljudi) naše družbe. Če bi Godina, in ne le on, marveč še stotine in stotine naših izobražencev, delali na zahodu, bi imeli v Zvezni republiki Nemčiji mesečni dohodek 10 ali 15 ali celo 20 tisoč in več mark. Ta plača bi omogočala znanstvenikom, zdravnikom, ustvarjalcem tak *način* življenja, s katerim bi se v maksimalnem obsegu zavarovali pred nekaterimi nevarnostmi nesmišelnih in tragičnih smrti.

Kot eden v nemajhnem številu sodobnih *velikih slovenskih ljudi* pa je moral postati Godina mučenik na socialnem dnu družbe, slabo plačani navdušenec svoje stroke, če je želel s svojo nadarjenostjo in znanjem pomagati človeku in ljudem. Poudarjam, ne gre za denar in za količino denarja ali pa za posebne pravice in ugodnosti. V mislih imam le normalno življenje in normalne delovne in življenjske pogoje *nadrejenih* ljudi.

Zato opozarjam na bedni socialni položaj slovenskih znanstvenikov, zdravnikov in zdravstvenega osebja, prosvetnih delavcev, umetnikov in duhovnikov. Ponavljam, ne mislim na denar, pač pa opozarjam, kako malo možnosti imajo slovenski izobraženci za zdravo, veselo in za družbeno nacionalni optimizem porajajoče delo, ki smo ga v naši deželi v imenu *primitivnega manualnega proizvodnje* tako rekoč že iztrebili in izkoreninili.

Birokratski, plutokratski (= zaradi denarja vplivni),

gospodarski, vojaški in športni izbranci so si znali olajšati svoje življenje in delo. Zato imajo salonske vagonne, helikopterje, hidrogliserje, mercedese, jahte in tudi posebne avione, ki jih uporabljajo za svoja „službena“ potovanja. Maksimalno je tedaj poskrbljeno za varnost in tudi udobnost teh izbrancev, ki so v nekaterih vzhodnih državah že postali vladajoči razred z vsemi socialnimi in materialnimi privilegiji.

Žal pa so tudi pri nas ustvarjalni ljudje izročeni na milost in nemilost težkim življenjskim in delovnim razmeram, kakršne poraja naša nerazvita, zaostala in polpismena družba, v kateri čestokrat odločajo ljudje, ki niso bili sposobni končati osemletke! Zato tudi nimamo potniškega prometa na železnicah, kaj pa je naš avtobusni potniški promet, tudi vemo. Dovolj če sedemo v avstrijski ali italijanski vlak, pa že spoznamo, kaj je javni promet.

Odločno odklanjam misel ali celo zahtevo, da bi imeli znanstveniki, zdravniki, umetniki, prosvetni delavci ali duhovniki kakršenkoli privilegij v družbi ali pa na račun delovnih ljudi. Zato pa moramo z nekompromisno in tudi trdo besedo zahtevati takojšnjo ukinitve sedanjih birokratsko-oblastniških in gospodarskih privilegijev, ki so v minulih desetletjih spremenili našo družbo v jasno razvidno razredno družbo, v kateri pa nadarjenim in pridnim ljudem določajo obseg in raven življenja birokracija, tehnokracija, plutokracija in tudi lumpenproletariat.

Tragična smrt Godine pa je tudi opozorilo, da počasi vstopamo v *mrtvo družbo*. V tej bodo vsi, ki še mislijo, delajo, raziskujejo, odkrivajo, učijo, vzgajajo in ustvarjajo, le še *množica* brez pravic, brez možnosti in brez spodbude za ustvarjalno humanistično delo. Na grobovih te množice, ki jo številčno povečuje še poražena vojska minulega dela — upokojenci in socialno brezpravni kmetje —, pa se čedalje bolj uveljavlja družba prekupčevavcev, oderuhov in špekulantov, ponarejevalcev denarja, managerjev izgub, businessmanov (= pridobitnikov) in planerjev nekoristnih mastodonskih (= velikanskih) investicij, praznoglavih športnikov-supermanov, sovražnikov narave, politoloških blebetečev pa polpismenih in nepismenih delivcev dohodka in samoljubnih „samoupravljalcev“ socialne in moralne nesreče vseh nas.

Rekel bi, da za socializem s človeškim obrazom ni bistvenega pomena to, ali imajo v družbi delegati in sa-

moupravljalci vodilno in odločujočo moč, ali pa ne, zato se moramo upreti cinizmu Castrovih kubanskih plakatov, na katerih piše: „Ljudje umirajo, toda Partija je večna.“ Mi pa moramo misliti, ali bo za novo družbo značilno le-to, da bomo kot ljudje drug drugemu ustvarili pogoje za dobro, dolgo, svobodno in srečno življenje, in varovali drug drugega pred nevarnostmi, ki nam zaradi človekovega izvirnega greha napuha, samoljublja, nasilnosti in laži grozijo v bivanju, ki ga imenujemo življenje.

Bojan Štih

TELEKS, Ljubljana, 20. feb. 86/4.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: V JUGOSLAVIJI JE BOJAZEN PRED UTOPITVIJO

Dva slovenska politika, predsednik republiškega predsedstva Hafner in predsednik Socialistične zveze Šetinc sta pred kratkim izrazila mnenje, da Slovenija Jugoslaviji trdno pripada, da pa ni nikoli mogoče izključevati možnosti, da bi se slovenski narod kdaj ne odločil drugače. To je priklicalo na dan zastopnika Slovenije pri jugoslovanskem državnem predsedstvu Dolanca: če bi Slovenci Jugoslavijo zapustili, bi jih kot nekoč mlieli Romani in Germani. Profesor Grafenauer, priznani strokovnjak za slovensko zgodnjo zgodovino, je k temu dejal, da so se sicer res Slovenci odločili za Jugoslavijo, da bi se izognili raznarodovalnemu pritisku močnejših nemških in italijanskih sosedov, a to so storili zato, da bi svoj narod obvarovali, ne pa, da „bi utonil v Jugoslaviji“. Tako je Slovenija krepko odgovorila na poskus, da bi bile za vso Jugoslavijo uvedene enotne smernice za šolske zgodovinske in leposlovne knjige.

Slovenski razumniki se pritožujejo nad vedno močnejšimi glasovi iz Srbije, ki bi radi Slovincem oporekali njihovo samostojnost in sleherni tak migljaj označili za „nacionalizem in šovinizem“. V Ljubljani kroži mnenje, da se začenja kot pred drugo svetovno vojno jugoslovanski centralizem tudi v socialistični obliki spet mešati z velikosrbskim gospodovanjem. Tuji opazovalci so dejansko osupli, ko berejo v tisku uradnih jugoslovanskih združenj v Beogradu, da je vztrajanje jugoslovanskih narodov pri svoji narodni kulturi ponovitev „göbbelskih načel“.

Nihče v Jugoslaviji ne misli resno na ločitev od Jugoslavije. Vendar pa Slovenci vztrajajo pri svojem lastnem narodnem obstoju, svojem jeziku in svoji kulturi. Njihovi gospodarstveniki mislijo, da bi Slovenija, če bi hotela, prav lahko živela kot samostojna gospodarska enota. Ne drži trditev, da so Slovenci odvisni od baje „poceni“ surovin iz drugih delov Jugoslavije. Te niso na noben način cenejše, nasprotno. Trenutno hoče npr. Bosna preprečiti uvoz določenih vrst jekla iz tujine v Jugoslavijo, da bi zaščitila svojo jekleno industrijo, vendar stane bosansko jeklo skoraj dvakrat toliko kot tuje.

„Narodni obrambni boj“, v katerem se danes čutijo mnogi Slovenci, je rodil nasprotujoča si gesla. Na eni strani je mnogo govora o pripadnosti „Evropi“, na katero se uradna jugoslovanska zunanja politika ne ozira dovolj. Drugi slovenski razumniki pa mislijo, da naj bi njihovi rojaki s tem ne segali previsoko: prepojeni so le od enega dela Evrope, od bolj obrobne „dediščine stare Avstrije“; srbski razumniki naj bi nosili s svojo staro navezanostjo na Francijo v sebi bolj obširno in bolj živo „evropejstvo“.

Na Zahod odprte meje imajo Slovenci za življenjsko nujne; terjajo jih ne nazadnje pod geslom „enotnosti slovenskega kulturnega prostora“. S tem mislijo na svoji manjšini v Avstriji in Italiji. Za to terjatvijo se skriva zahteva po večji duhovni svobodi, kajti v Trstu, Gorici in na Koroškem pridejo do besede tudi drugačni pogledi, kot le socialistični. Še vedno zadržuje cenzura slovenski tisk iz sosednjih pokrajin, pogosto tedne dolgo. Priti bi moralo končno do priznanja, tako mislijo slovenski razumniki, da v slovenskem duhovnem življenju ne more imeti socializem monopola. Kar zadeva obmejni promet z Italijo, priznavajo v Ljubljani, so postavili občasno svoje partnerje nekoliko na nos na vrat pred nove položaje. Vendar človek ne more nič za to, če kratko malo manjka denarja. Očitke iz Trsta zavračajo s trditvijo, da so tam ob vsaki novi stvari najprej načelno proti, da je tamkajšnje početje le še za upokoje in da tam ljubimkajo z zapleteno domotožno dušo.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt,
10. feb. 86/10.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: JUGOSLAVIJA NA NAPAČNI POTI

Pred kratkim je v jugoslovanskem parlamentu neki delegat predlagal, da naj bi za dve leti prepustili krmilo v državi nekaterim gospodarstvenikom, s profesorjem Bajtom iz Ljubljane na čelu. Če bi ti izpeljali Jugoslavijo iz krize, bi jih morali visoko nagraditi; če bi jim pa to ne uspelo, naj bi jih poslali v Sremsko Mitrovico v ječo. Ta predlog so označili z majhno zadrego za „nekaj ne-navadnega“, posebno ker je prišel od nekdanjega generala. Zadrega je prihajala od tod, ker je prvikrat nekdo popolnoma „uradno“, četudi ne čisto resno, postavil ob sedanji režim „politično izbiro“ in ga poleg tega niti ne morejo kot „kleronacionalista“ ali s podobnim vzdevkom politično „razorožiti“.

Da je prišel ta delegat iz vrst vojske, ne gre jemati preveč poudarjeno. V Jugoslaviji je sicer postala danes moda govoriti na uho o „vplivu vojske“ in o njeni naraščajoči „neučakanosti“. Prav drzni širitelji čvek čutijo celó možnost „puča“. Ni mogoče izključevati tega, da določeni ljudje, ki so se jim sedanje razmere priskutile, sanjajo o „jasnih“ razmerjih; za ta bi lahko poskrbela

(dalje na strani 13)

no,
to pa
od doma

na sploh

SLOVENSKA MLADINSKA ORGANIZACIJA

je opozorila na težave pri dajanju popusta za potovanje slovenske mladine. Že pet let zapored že sredi leta zmanjka denarja za mladinske popuste na vlakih, avtobusih in ladjah, zato slovenska mladina vse manj potuje. Leta 1981 je bilo dvakrat več mladinskih potovanj kot leta 1984. Tudi delež skupinskih potovanj z vlaki se je zmanjšal v zadnjem letu. Ker ni denarja, hočejo nekateri podpisniki sporazuma o regresiranju mladinskih potovanj izstopiti iz sporazuma. Za izboljšanje nastalega kritičnega položaja bi v letošnjem letu potrebovali okoli 150 milijonov dinarjev.

DRUŠTVO SLOVENSKIH PISATELJEV

je na rednem občnem zboru v Ljubljani med drugim obravnavalo spor, ki je nastal zaradi kandidature Miodraga Bulatoviča, sedanjega predsednika srbskega društva pisateljev, za predsednika Zveze pisateljev Jugoslavije. Za to mesto ga je predlagalo srbsko društvo pisateljev, ki po dogovoru letos določa predsednika jugoslovanskega društva. Na razpravi o tem je predsednik Društva slovenskih pisateljev Tone

Partljič dejal: „Zaradi večkratnih javnih žalitev jezikov in literatur narodov in narodnosti Jugoslavije in zaradi samovoljnega ravnanja, ki je že zbudilo ugovore srbskega društva, DSP ne more sprejeti kandidature Miodraga Bulatoviča. Pomislek velja izključno osebi kandidata in nikakor ne srbskemu društvu.“ Večina slovenskih pisateljev se je izrekla za izstop iz jugoslovanskega društva, če bi bil Bulatovič izvoljen za njegovega predsednika. Tone Partljič je pozval srbsko društvo, naj to sprejme z razumevanjem, kajti slovenski pisatelji tudi v primeru, ko bi kandidata podprla druga republiška in pokrajinska društva, tega kandidata ne bodo volili. Na raznih prireditvah v Sloveniji je Bulatovič večkrat javno govoril proti slovenskemu narodu.

V SLOVENSKI ČRNI METALURGIJI

se je lani proizvodnja zmanjšala za dva odstotka, skupni izvoz se je zmanjšal za 1,8 odstotka, konvertibilni izvoz pa je ostal na ravni prejšnjega leta. Povečal se je le uvoz opreme in repromateriala, ki je dosegel skoraj 20 odstotkov. V slovenskih železarnah, kjer se je število zaposlenih povečalo za en odstotek, so naredili za 7 odstotkov manj surovega železa, čeprav so vsi proizvajalci načrtovali večjo proizvod-

njo. Težave so imeli predvsem zaradi slabih surovin in akutnega pomanjkanja električne energije. Železarji so lani izvozili za 16,9 milijarde dinarjev izdelkov. Izvoz v varšavski pakt se je lani zmanjšal, le jeseniška železarna je v vzhodne dežele izvozila za 18,6 odstotkov več kot leto poprej. Rezultati kažejo, da v črni metalurgiji niso dosegli niti ravni predlanske proizvodnje niti niso izpolnili letnih načrtov, ki so jih sami izdelali.

705 MLADOLETNIKOV

iz ljubljanskih in okoliških občin se je lani znašlo pred sodniki. To je objavil oddelek za mladoletniško sodstvo ljubljanskega temeljnega sodišča. Podatki

... smo v Jugoslaviji v velikih gospodarskih in tudi drugih težavah. Žal nismo priča le finančni inflaciji, ampak tudi inflaciji besed, gesel, parol, političnih izrekov... Mladi so kritični do politike, ne verjamejo več praznim včerajšnjim besedam, zahtevajo besedo „za današnjo rabo“. — Tone Partljič —
DELO, Književni listi,
Ljubljana, 13. feb. 86.

STARI GRAD pri Kamniku, ki so ga opustili v 16. stoletju, „plava“ na meglenem morju.

OTROCI Z UNCA blizu Planine pri Rakeku so zbirali steklenice, papir in staro železje, da so tako prispevali k graditvi veroučne dvorane.

od tu in tam

ANKARAN

Na lokostrelskem tekmovanju za državno prvenstvo v prostem in instinktivnem slogu je ekipa SD Ankaran dosegla imeniten uspeh z osvojitvijo naslova državnih prvakov. Uspeh primorskih lokostrelcev je potrdila tudi ekipa iz Postojne, ki je osvojila bronasto odličje. Poleg teh ekipnih uspehov so primorski lokostrelci dosegli tudi nekaj posamičnih uvrstitev, ki potrjujejo, da se je ta šport že zelo uveljavil na slovenski obali in drugod po Primorskem.

AJDOVŠČINA

Kmetijsko društvo je tudi letos organiziralo v sodelovanju s Kmetijsko-veterinarskim zavodom iz Nove Gorice ciklus strokovnih predavanj iz kmetijstva. Letošnji ciklus je obravnaval tematiko iz vinogradništva in poljedelstva, poudarek pa je imelo pridelovanje koruze in soje kot nove kulture na Primorskem, živinoreji in kletarjenju. Tako kot lani so bila predavanja dobro obiskovana, saj se jih je udeležilo veliko mlajših pa tudi starejših kmetovalcev.

CERKNICA

Občinska skupščina Cerkno je sprejela odlok o razglasitvi graščinskega kompleksa Snežnik za naravno znamenitost in kulturni spomenik. Sanacije grajskega parka in gradu Snežnik so se v cerkniški občini lotili že v preteklem srednjeročnem obdobju, z njo pa bodo nadaljevali tudi v naslednjih petih letih. Čas je že precej načel strehe grajske pristave. Zanje že zbirajo namenska sredstva pri občinski samoupravni stanovanjski skupnosti. Na leto bodo na ta način zbrali okoli 5 milijonov dinarjev.

ČRNA NA KOROŠKEM

Zveza kulturnih organizacij z Raven je pripravila tradicionalno, devetnajsto revijo Od Pliberka do Traberka. V reviji so sodelovali pevci z Raven, iz Dravograda, Kotelja, Pliberka in drugih koroških krajev. Na treh koncertih, od katerih je bil eden tudi v Vogrčah na av-

strijskem Koroškem, je sodelovalo dvajset pevskih zborov z več kot 400 pevci. Najboljši med njimi bodo sodelovali na zaključni prireditvi Koroška poje, ki bo sredi aprila v Radljah ob Dravi in jo bo organizirala Koroška pevska zveza. Tam bodo nastopili tudi slovenski zbori iz avstrijske Koroške.

DIVAČA

Železniško gradbeno podjetje iz Ljubljane je začelo graditi obvozni tir ob divaški železniški postaji, skozi katero gre vsak dan več kot 120 vlakov. Tir naj bi bil zgrajen do junija, ko bi lahko vlaki, ki nimajo predvidenega postanka v Divači, lahko nemoteno vozili mimo tega izredno pomembnega železniškega križišča. Postajni tiri bodo po dograditvi tako imenovanega trikotnika razbremenjeni skoraj za četrtino, kar bo omogočilo hitrejši pretok tovora proti Kopru, Sežani in Ljubljani.

ILIRSKA BISTRICA

Člani sveta za šolski šport, ki deluje pri občinski zvezi telesnokulturnih organizacij, so sprejeli program dela za letošnje leto. Med poglavitne naloge sodi skrb za vključitev čim večjega števila učencev v telesnokulturne aktivnosti v skladu z njihovimi interesi in možnostmi v občini. Povezali se bodo s klubi, ki že delajo z otroki in na šolah poživili delo športnih krožkov. Organizirali bodo šolska prvenstva v nogometu, smučanju, karateju, atletiki in rokometu. Razvoj šolskega športa na Bistriškem pa ovira pomanjkanje pokritih športnih površin, ki jih tako rekoč sploh ni.

Družba, ki do živih pesnikov ne izpolnjuje obveznosti, mrtvih ni vredna. To premalo naglašamo. Odkupni na seveda ni v ognjevitom objemu tistega, ki nagraduje, kdor pa že nagrado sprejme, s tem sklence zavezo molka. Predvsem je pripravljen, da je občinski ali mestni slavček.

Valentin Cundrič — DELO, Književni listi, Ljubljana, 13. feb. 86.

kažejo na naraščanje mladoletniškega prestopništva, potem ko se je predlani zmanjšalo na 603 primere. Resen problem postaja skupinsko prestopništvo med mladoletniki, saj je bilo lani kar 24,3 odstotka vseh obravnavanih za dev storjenih v skupinah po dva ali več, najštevilnejša skupina pa je štela devet članov. Prevladujejo kazniva dejanja zoper družbeno in zasebno premoženje (75 odstotkov). Nekaj je bilo tudi prometnih deliktov (5,8%), kaznivih dejanj zoper življenje in telo pa je bilo za en odstotek, kar je najmanj v preteklih letih. Vendar pa je v enem primeru šlo za umor, v enem pa za povzročitev smrti iz malomarnosti. Tudi število spolnih deliktov se iz leta v leto zmanjšuje, lani jih je bilo samo za en odstotek. Tričlanska ekipa sodnikov, ki je obravnavala mladoletne prestopnike iz vseh občin v ljubljanski regiji, je lani izrekla sledeče kazni: 128 ukorov, 71 mladoletnikom strožji nadzor organa socialnega skrbstva, štirim strožji nadzor staršev, štirim oddajo v disciplinski center, petnajstim oddajo v vzgojni zavod, petim v prevzgojni dom in dvema mladoletniški zapor.

Mislite, da je prijetno, če ti skušajo raznorazni narodni dušebrižniki kar naprej soliti pameť o tem, kaj je in kaj ni slovenska literatura, oziroma o tem, kako mora biti napredna, socialistična, humanistična, angažirana, samoupravna, marksistična in kaj jaz vem še kaj, predvsem pa seveda o tem, kako je znotraj nje z demokracijo in kako z razkrojem?

Andrej Brvar — DELO,
Književni listi, Ljubljana,
13. feb. 86.

IDRIJA

Edinega jugoslovanskega nahajališča živorebrne rude ne bodo zaprli, vsaj trajno ne. Na razgovoru v Črnem vrhu, ki ga je pripravila slovenska gospodarska zbornica, se je večina razpravljalcev izrekla za posodobitev proizvodnje rudnika in njeno povečanje na 300 ton letno živega srebra, kar bi bila dvajsetina svetovne proizvodnje te tekoče kovine. Iz rudnika so lani pridobili 92 ton živega srebra, letos pa naj bi proizvodnja padla na 65 ton. Računajo, da bodo izgube znašale okoli 500 milijonov dinarjev. Strokovnjaki so prepričani, da bi ob ustreznih družbeni pomoči s posodobitvijo rudnika šele leta 1990 dosegli konkurenčnost na svetovnem trgu.

LJUBLJANA

Ilirskobistriško podjetje Lesonit je v Ljubljani odprlo prenovljen in razširjen salon, kjer bodo na 50 kvadratnih metrih razstavljali programe pohištva. Pomembno novost v razstavnem salonu predstavlja prikaz uporabe in oblikovanja najpomembnejšega Lesonitovega proizvoda-ultralesa, ki predstavlja številne nove možnosti sodobnega oblikovanja tega lesnega polizdelka. V salonu, ki ima predvsem razstavno funkcijo, in ponuja nove možnosti za obiskovalce, bodo kupci lahko naročili vse izdelke iz Lesonitovega programa. Na slovesnosti ob otvoritvi so se poleg predstavnikov tovarne zbrali številni gostje iz Slovenijalesa, Lesnine, Inštituta za tržne raziskave, fakultete za arhitekturo in šole za oblikovanje.

MARIBOR

Smučarski klub Pohorje iz Hoč pri Arehu je 16. marca priredil smučarski tek dveh generacij. Zaradi megle je bila udeležba sicer bolj skromna. Vsi udeleženci pa so bili s tekaško progo, dolgo 2,5 kilometra, ki so jo odlično pripravili delavci Pohorske vzpenjače, res zadovoljni. Vsi udeleženci, po večini iz bližnjih krajev, so dobili enake nagrade, lično izpisana priznanja.

NOVA GORICA

Lani je v lovišča na območjih Zveze lovskih družin Gorica prišlo na lov 279 tujih lovcev — v glavnem so bili italijanski — kar je za 83 več kot leto poprej. Najpriljubljenejša divjad za tuje lovce je gams, takoj za njim pa srnjad. Lani je bila za devize uplenjena skoraj vsa divjad, ki so jo lovske družine v letnih načrtih odstrela namenile za tuje goste. Preračunano v dinarje, so lovske družine imele lani 21,2 milijona dinarjev deviznega priliva, kar je približno za šestino več kot let 1984, ko so tuji lovci odstrelili za 18,6 milijona dinarjev. Res pa je tudi, da bistvenega zanimanja za povečanje deviznega priliva pri lovskih družinah ni, saj od zasluženih deviz nimajo nobenega dobčka. Celo deviz za nakup streliva v inozemstvu ne dobijo.

PIRAN

Piranska splošna plovba in turistična agencija Kompas sta sklenila posel, s katerim bosta dopolnila zmogljivosti slovenske potniške flote. Podjetji sta kupili potniško ladjo tipa katamaran (ladja z dvema trupoma), s katero bodo že v letošnji turistični sezoni prevajali potnike med slovenskimi pristanišči in severnoitalijansko obalo. Za Kompas bo ta novost v slovenski beli floti pomenila dopolnjevanje turistične dejavnosti v pomorskem prometu. Ladjo bo upravljalo šest pomorščakov, na krov pa bo lahko sprejela 256 potnikov.

PLETERJE

Lani so v Pleterjih pridelali manj hrušk, ki so se uveljavile doma in v svetu. Z velikimi težavami so pripravili vsega tisoč steklenic, kar je izjemno malo, saj so ob dobrih letinah poslali na trg tudi osem tisoč steklenic s pletersko viljamovko.

PODBRDO

Šolsko kulturno društvo je v okviru kulturnega praznika, ki so ga slavili

naš smeh je kot cviček — precej kisel

SLUŽABNIKI VSEH FUNKCIONARJEV, ZDRUŽITE SE!

Domovino najlaže ljubijo tisti, ki so v tujini.

MED NARODOM VRE. OČITNO SE NEKAJ KUHA: KROMPIR, REPA, FIŽOL...

Ni res, da v naše hotele hodijo kapitalisti! Tja hodijo proletarci. Iz sosednjih držav.

REŠIMO DINAR! UKINIMO KOVANCE! BANKOVCI POČASNEJE PADAJO.

Prišli so časi, ko ne smeš zavpiti: „Držite lopova!“ Ne veš, kdo bo začel teči.

PADLI SMO, KER SE NISMO PRAVOČASNO SPOTAKNILI OB ZGREŠENE INVESTICIJE.

Imamo najbolj potrpežljiv delavski razred na svetu. Pa tudi naši učitelji niso kar tako: vztrajajo za vsako ceno.

Po PAVLIHU

SREČANJE MAVRIČARJEV v Marjinem Celju nad Kanalom.

28. februarja, organiziralo vrsto dejavnosti s skupno tematiko — knjiga. Tako so pripravili zanimivo razstavo starih knjig in slik, ki so jih učenci zbrali v Podbrdu oziroma na območju Baške grape. Kulturni dan so posvetili tudi spominu na 400-letnico smrti Primoža Trubarja in 80-letnico smrti Simona Gregorčiča. Na razstavi je bilo prvo pisano poročilo o Podbrdu (cerkvene knjige iz leta 1784), najstarejša ohranjena slovenska knjiga iz leta 1834, nekaj starih in redkih izdaj slovenskih pesnikov in pisateljev, med njimi Gregorčičeve poezije iz leta 1888. Razstavo so dopolnjevali ponatisi protestantskih del.

S slovensko poezijo je že vse v redu in prav, bolj dvomljivo so njeni šomoštri, še najbolj dvomljivo pa je ekonomsko in duhovno obubožanje celotnega naroda. Vzroke in vzročne tega obubožanja pa bi bržkone kazalo iskati kje drugje in ne več v slovenski kulturi.

Jaša L. Zlobec — DELO, Književni listi, Ljubljana, 20. feb. 86.

POSTOJNA

Zimsko turistično zatišje so v Postojnski jami izkoristili za podaljšanje vstopnega perona in za temeljito popravilo enega od tirov. Peron bodo podaljšali za petdeset metrov, kar bo omogočilo potnikom varnejši in udobnejši vstop, po vsej jami pa bodo na novo pritrdili vstopni tir. Drugi tir bodo obnavljali prihodnjo zimo. Dela, ki jih izvajata gradbeno podjetje železniškega gospodarstva in postojnska enota SGP Primorje, bodo stala petdeset milijonov dinarjev.

SLAP OB IDRIJCI

Ob dnevu žena je domači Dekliški pevski zbor pripravil lepo kulturno prireditev. V domu krajanov so številni udeleženci doživeli enkratni kulturni večer ob poslušanju lepih slovenskih pesmi na čast ženam. Da bi bila prireditev še bolj svečana, so dekleta povabila Učiteljski pevski zbor iz Tolmina in Moški pevski zbor TSAM iz Idrije. Dekliški pevski zbor je bil ustanovljen septembra 1985, vodi ga pa Bogdan Kosmač.

SEŽANA

V Kosovelovi knjižnici v Sežani je bilo v nedeljo, 16. marca, prijetno srečanje s pisateljico Kristino Brenkovo in ilustratorko Ančko Gosnik-Godec. Ob tej

priložnosti so odprli tudi razstavo vseh knjižnih del Kristine Benkove, ki letos praznuje 75-letnico življenja in ilustracij Ančke Gosnik-Godec, ki je s svojimi ilustracijami opremila tudi številne knjižne slavljene.

SLOVENSKE KONJICE

V tej občini je lani gospodarstvo izvozilo za 35 milijonov dolarjev blaga in storitev. Tudi turizem je postal v tej občini važen vir dohodka. V poletnih mesecih se je število prenočitev tujcev povečalo za 26 odstotkov. Največ zaslug za pospešen razvoj turizma ima zreški Unior, ki vse bolj širi svojo turistično ponudbo v rekreacijskem centru na Rogli.

TOLMIN

Člani Mladinskega kulturno-umetniškega društva Ciril Kosmač so 5. marca uprizorili gledališko delo Kozlovska sodba v Višnji gori, kakor sta ga po Jurčičevi povesti prevedla v odrsko govorico Svetlana Markovič in Miran Hercog. Delo je zrezirala Helena Čujec-Stres, scenografijo in kostumografijo pa je prispeval Boris Y. Božič.

TRŽIČ

Komunalne storitve v tržiški občini so se letos v povprečju podražile za 47 odstotkov. Najbolj se je podražila vodarina, za 62 odstotkov, kanalščina za 25 odstotkov, odvoz smeti pa za 54 odstotkov. V Komunalnem podjetju Tržič nameravajo letos porabiti 140 milijonov dinarjev za nove naložbe, od tega 34 milijonov za novogradnje, 56 milijonov pa za dela na kanalizacijskem omrežju.

VOJSKO

Na Vojskem so 9. marca uspešno izpeljali državno prvenstvo v akrobatskem smučanju. Na odlično pripravljenih smučarskih poligonih se je pomerilo 51 tekmovalcev in tekmovalk iz štirih slovenskih klubov. Našteli so več kot tisoč obiskovalcev, ki so bili priča zanimivemu tekmovanju v športni panogi, ki tudi na Slovenskem postaja zelo priljubljena. Tekmovali so v skokih, baletu in prostem slogu. Janko Čopič iz Idrije, član smučarskega kluba Rudar, je zbral največ točk in tako postal državni prvak.

med vrsticami

(nadaljevanje s strani 8)

predvsem vojska. Odkar je hrvaški svetovnonazorski predmolivec Šušar govoril o tem, da bi za razbitje vseh motečih razumnikov v državi zadoščalo „krdelo vojakov“, funkcionarji občasno ljubimkajo s temi mislimi, pri tem pa uporabljajo tako imenovano „nič dobrega obetajoče“ izražanje. Tako je član državnega predsedstva Dolanc pisal v reviji *Danas* o zadnji „možnosti“, ki jo ima sedaj Jugoslavija, da brani „socialistične pridobitve“. So tudi ljudje, ki mislijo, da ima že določeni novi ministrski predsednik Mikulić morda šanse za svoje poskuse ponovne centralizacije zato, ker stoji baje za njim vojska.

Dejansko stanje je vsaj začasno videti vse bolj zapleteno. Res so častniki „jugoslovanske ljudske armade“ s sedanjim položajem države nezadovoljni, vendar niso v tem nikakor osamljeni. Mogoče oni to občasno izražajo na vojaški način bolj jasno. Vojska, ki zadnji čas spet bolj poudarja vojaško poklicno ukvarjanje kot pa misli o splošni ljudski obrambi, se nahaja slej ko prej pod nadzorom političnih organov. Pred kratkim je morala vojska pri posvetovanju o novem proračunu pristati na skrčenje svojih zahtev, in ko se je pokazalo nezadovoljstvo, je prišlo baje do predloga, da bi v prihodnje izročili mesto obrambnega ministra civilistom.

V sedanjem vojaškem vodstvu so sicer sposobni častniki, ni pa političnih generalov. Poleg tega jugoslovanski vojski nikakor ne manjka narodnostnih težav; v častniškem zboru naj bi imel srbsko-črnogorski dejavnik v celoti 60%-no premoč, medtem ko bodo na najvišji stopnji poviševali častnike po ključu narodnostnega sorazmerja, kar ustvarja prav take težave kot po civilnih ustanovah. Komaj je mogoče trditi, da ima vojska v Jugoslaviji narodnostno naravo in da kaže enotnega duha čet. Predvsem pa bi si morali častniki priznati, da bi tudi oni ne mogli s svojimi „vojaškimi“ metodami rešiti državnih težav, posebno gospodarskih.

Nikakor ni mogoče reči, da bi v Jugoslaviji politični režim ne imel težav. Če danes oddajajo po televiziji sejo komunističnega CK, občani komaj še razumejo, kaj hočejo posamezni govorniki sploh povedati; vse težave so prikazane tako, da so do nespoznanja zavite v „partijsko kitajščino“, razlage pa namenjene za notranjo uporabo. Sad tega se kaže pri povpraševanjih javnega mnenja, ki povedo, da je prestiž partije in njenih funkcionarjev na tleh.

„Izročite že stvari ljudem, ki se nanje razumejo!“ — to zahtevo je v Jugoslaviji pogosto čuti. Režim tvega le lepotilne „kritične analize političnega sistema“, potem se pa zboji celo tega, da bi dal te obrobne reformne predloge v javno razpravo. Komunisti nočejo na noben način svoje oblasti s kom deliti, očitno tudi s strokovnjaki ne. Zanje ni odločilna rešitev resničnih težav, marveč pravnjaka „zasidranost“ letéh v neki delovni program, npr. v prihajajoči partijski kongres.

Sicer pa pustijo policiji, da dela, a so obenem živčni, ker nezadovoljstvo povsod med občani, ne nazadnje med mladino, raste. Pot si utira spoznanje, da je vzrok vseh notranjih težav v politiki, katere razvoj je očitno zamejen. Oni na vrhu pravijo, da ni „nobene druge izbire“. To je seveda predvsem beograjski vidik. Po drugih delih države govorijo komunisti o „nevarnosti takšne politične druge izbire“.

Zahodni zastopniki v Beogradu govorijo, da je treba „stabilnost“ v Jugoslaviji podpirati. Vprašanje je le, katera politika lahko pelje k stabilnosti. Mednarodni denarni sklad se sistema samega, v katerem so pravi vzroki krize, ni hotel dotakniti.

V Beogradu je Mikulićeva izjava, da bo dal v premislek tudi „praktične ukrepe“, naletela na previdno naklonjen odmev. Na drugi strani pa si prav od tega politika komaj obetajo, da bi razbil svetovnonazorske pregraje.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 17. feb. 86/12.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG: HRVAŠKI ŠKOF PROTESTIRA

Proti „nespoštovanju prava, ki velja v Jugoslaviji“, proti „zlorabi prava“ in proti „hujskanju občanov zaradi pripadnosti veri“ je banjaluški škof Pichler protestiral s pismom na komisijo za odnose z verskimi skupnostmi pri zvezni vladi v Beogradu in na republiško vlado v Sarajevu. Pismo je bilo objavljeno v *Glasi koncilu*. Kopijo pisma je škof poslal apostolskemu pronunciju v Beogradu.

Razlog za škofov protest je hujskaška gonja jugoslovanskih javnih občil proti župniku fare Banja Luka-Presnace Filipu Lukendi, ki je bil 24. januarja prijet. V nekaj šolah v Banja Luki so bili učenci prisiljeni, da so na glas brali časniška poročila o župniku Lukendi, v katerih je bil označen za „zločinca“. V tej vnaprejšnji obsodbi, ki so jo občila izrekla nad tem duhovnikom, vidi škof Pichler „zlorabo prava“, v načinu poročanja pa dejstvo „hujskanja občanov zaradi pripadnosti veri“.

Dalje pravi škof, da je župnikovo zdravje „v nevarnosti za življenje“, ker ga v preiskovalnem zaporu niso zdravili zaradi zapleta, ki se je tam zaradi prejšnje operacije želodca pojavil. Škof je zato terjal takojšnje ukrepe.

Župnik Lukenda je bil brez navedbe razlogov prijet, potem ko je bila milica preiskala cerkev in župnišče. Njegovemu škofu o prijetju sprva niso sporočili, kasneje pa so mu prepovedali stike s njim, njegovim duhovnikom. Lukenda je bil obdolžen „nacionalističnega rovarjenja“. „Netil naj bi nacionalno sovraštvo“ s tem, da je mladim pri verouku svetoval, naj bi se poročali s partnerji iste vere in istega jezika. Župnik Lukenda uživa pri starših in mladih veliko spoštovanje.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 3. mar. 86/5.

france bevč

kaplan martin čedermac

Italijanske oblasti v Beneški Sloveniji prepovejo rabo slovenščine tudi v cerkvi in pri verouku. Šestdesetletni kaplan v Vrsniku Martin Čedermac se temu upre, zato mora na zagovor k prefektu v Čedad.

Čedermac gre skrivoma do nadškofa v Videm in mu potoži svoje težave, a dobi mlačen odgovor, da ni mogoče storiti več. Ponoči se vrne peš domov.

Ker mu farani povedo, da so se pri orožniku zanj potegnili, je pomirjen.

Domá je židane volje. Privošči si kozarec vina. Hoče brati časnik, pa se mu ne dá: dogodki zadnjih dni mu vstajajo pred očmi.

Ne, ni maral več brati. Odložil je časnik, zahotelo se mu je govorjenja.

Dvignil je glavo in pogledal dekle, ki je molčalo zatopljeno v delo. Ni mu bilo težko uganiti njene misli. Čudi se, da ji dela družbo, ker se je zadnje čase le redko mudil v kuhinji, dobro ji dene. Kdaj pa kdaj je mislil, da ni nič podobna rajni materi. Zdaj pa je v svitu ognja, ki je ostro označeval črte obraza, odkril marsikatero podobno potezo...

Vzel je suho vejo in drezal v ogenj; tako se je rad igral že kot deček, ko je ob zimskih večerih čepel ob ognjišču, in bi se tega nikoli ne naveličal.

Rdeči ogli, ki jih je izgrebal izpod polen, so se mu drobili in polagoma sivali. Nastajal je pepel.

Pri tem igračkanju so se ga lotevale neke misli in ga obteževale s skrbjo. Iz strahu pred njimi se je bil preselel iz izbe v kuhinjo. Zaman! Da bi imel koga, s komer bi se posvetoval! Da je mati še živa in namesto Katine sedi ob ognjišču, bi bilo lahko. Pomenil in razgovoril bi se od srca do srca, od duše do duše. Dekle pa je čudaško, kljub svojim letom neizkušeno kot otrok. Poslušala ga bo, se morda čudila, a mu le pritrjevala.

Ali je Katina začutila, da jo obletavajo njegove misli? Dvignila je obraz in ga pogledala. Oči so se jima za nekaj trenutkov uprle v oči.

„Ali boš jutri pridigal po naše?“ je vprašala skoraj tiho, plaho; toliko da si je upala.

Kaj je res uganila njegove misli? Ne, gotovo je slišala v vasi, že vsi govorijo o tem. Vprašanje ga je nekoliko

vznejevoljilo. In vendar se mu ni mogel izogniti. Naslednji dan je nedelja, ena sama noč je vmes, moral bi se že končno odločiti.

„Kako po naše?“ je vprašal.

„Tako. Po slovensko.“

Pomolčal je nekaj trenutkov.

„Boš že videla, saj boš pri maši.“ Ni se hotel in bi se tudi ne mogel jasno izraziti.

„Kaj govorijo po vasi?“ je vprašal.

„Da bo zopet vse po starem,“ mu je odgovorila. „Da so ti nadškof dali dovoljenje.“

„Tako govorijo?“

„Da.“

Zrl jo je, zrl, nato je pogled zopet uprl v ogenj. Z vejo je nervozno drobil rdeče ogle, ki so se spreminjali v pepel. Menda mu vaščani niso do konca verjeli. Morda so jim medtem prav nasprotni glasovi prišli na uho. Ne bo, kot je bilo, če mu nadškof ni dal posebnega dovoljenja. Ali jim je mar lagal? Bridkostno se je nasmehnil.

Natočil je vino in ga izpil v kratkih požirkih, kakor da išče v tem neko rešitev.

Znova se je zagledal v Katino. Otrok! Kdaj pa kdaj so še modrijani pri otrocih iskali odgovorov na zamotana vprašanja.

„Katina!“ se je oglasil zamolklo. „Povej mi, ali si se kdaj zlagala?“

Dekletu so zastale roke, preplašeno ga je pogledala. Saj Martin dobro ve, da se je kdaj zlagala, vendar ji je bilo težko priznati. Vzelo ji je glas.

„No, le povej! Saj te zaradi tega ne bom pojedel. Ali si se kdaj zlagala?“

„Da.“

„No, no! Saj si se potem tudi spovedala, kaj?“ se je nasmehnil njeni prepadenosti. „Človek greši. Še pravilnik sedemkrat na dan greši. Zdaj mi povej, ali se duhovnik sme zlagati? Ali se sme zlagati, recimo, svojim duhovljanom?“

Katini so znova zastale roke, bila je trda od začudenja. Prezgodaj se je veselila; brat je bil zopet tako čuden in nerazumljiv kot prejšnje dni. Ni si bila čisto na jasnem, kako naj mu odgovori.

„N-ne,“ je izjecljala.

„Tudi v sili ne? Iz svoje šibkosti, ker ne more povedati nekaj zelo težkega?“

Dekle je pomolčala nekaj trenutkov. Bog ve, kam merijo njegove besede.

„Ne,“ je rekla negotovo in ga plaho pogledala.

„Dobro,“ je dejal Čedermac. „Duhovnik ne sme lagati. Tudi v sili ne, iz svoje šibkosti. Če duhovnik laže, imajo vsi pravico lagati. Če bi duhovnik klel, bi vas na vsa usta preklinjala . . .“

Zagledal se je v plamenčke, ki so igravo švigali z dogorevajočih polen, in se bridko nasmihal. Bilo je od sile enostavno, kot je rekel Sever, a vendar tako zamotano in zapleteno.

Obhajala ga je drhtavica, a se je delal mirnega. Čemu se muči? Nič več ne bo razmišljal o tem. Zanj je samo ena pot. Samo ena pot! Raztresti se je hotel z drugimi stvarmi.

„Katina! Katero pesem si prej pela?“

Zdrznila se je in ga proseče pogledala. Ni mogla zatajiti, kakor bi bila rada, saj jo je slišal.

„Tiho bod', ljubica,“ je povedala, se od zadrege spčila v usta in znova gledala v šivanje.

„Saj sem vedel. Zapoj še enkrat!“

Katina je položila roke v naročje, kakor da je brez moči. Z velikimi očmi se mu je zastrmela v obraz. Kaj je z njim? Čemu jo muči? Pa so se mu oči smehljale. Povedala mu je, ker se je bala, da je ne najde na laži; a da bi pred njim zapela, ne, to je preveč.

„Saj ne morem.“

„Zakaj bi ne mogla?“

„Lahko že,“ je zategnila, ustnice so ji zatrepetale, a obraz ji je šel pol na smeh, a pol na jok. „Lahko že,“ je ponovila skoraj tiho, „a ne pred teboj.“

„Zakaj pa ne pred menoj? Ali je mar kaj tako pregrešnega? Pesmi so bile, pesmi bodo, ljubezen prav tako, vse je Bog dal. Rad bi slišal . . . Daj!“

Katina je vedela, da ne bo odnehal; poznala je brata. Naslonila je roke na kolena, gledala v ogenj in pela.

„Tiho bod', tiho bod', ljubica,

da ne bo zvedela mati tvoja . . .“

Glas ji je bil spočetka negotov, trepetal ji je od sramu, vsa je rdel od zadrege, bila je zmedena od začudenja, a to jo je kmalu minilo. Opogumila se je, pesem ji je ogrela srce, ni se več menila za vse okoli sebe, zaživela je samo napevu, glasovom, ki so ji vreli iz dna globoke-

ga, neutешenega hrepenenja, kakor voda iz globokega studenca.

Gospod Martin je naslonil glavo na zid, zaprl veke in poslušal. Pesmi ni občutil tako kot Katina, dotaknila se je povsem drugih strani njegove duše. Trepetajoč napev, čar glasov mu je prebujal spomin na marsikateri trenutek. Skrivnostna lepota, čudovita sila, ki je v mesečnih nočeh hrepenenja privrela iz narodove duše.

Pred davnimi leti ga je bil le Prešeren rešil bridkega občutka siromaštva in manjvrednosti. V tem trenutku pa se je nenadoma zavedel silnega bogastva, ki se je v stoletjih ohranilo na teh pobočjih in gričih in njegov rod vezalo z ostalim delom naroda in ga še veže.

Bilo mu je, kakor da se mu blažilne kaplje natekajo v srce, ga zamamljajo in tolažijo. A hkrati so mu sladkost blodile grenke misli. Kam to bogastvo? Kam ta lepota? Vse obsojeno v smrt?

Katina je odpela, dvignila obraz, ki se ji je svetil v ognju, in pogledala brata. Med petjem so ji bile stopile solze v oči.

Čedermac je še vedno slonel z glavo na zidu in zapiral veke. Nenadoma jih je odprl in se zdrznil, kakor da se je prebudil iz sanj. Nasmehnil se je.

„Lepo si pela,“ je prikimal. „Jutri boš zopet pela v cerkvi. Pa ne takih,“ se je nasmehnil. „Zdaj pa zapoj kako pobožno. Pomagal ti bom.“

No, to ni bilo nič nenavadnega. Prejšnja leta so v urah, ko je bil dobre volje, peli pobožne pesmi vsi trije, Katina, mati in on. Oddahnila se je.

„Katero?“ je vprašala.

„Kakršno hočeš. Ti že veš. Sama zberi!“

„Ti, o Marija . . .“

„Ne, ne! Ne novejših. Kako staro, domačo.“

Katina se je za nekaj trenutkov zagledala v okno. Medtem je vzel mesec, polagoma se je začelo svetliti. Videti je bilo tenje dreves, ki so se pošastno premikale v vetru. Ozrla se je v brata, si obliznila suhe ustnice in zapela.

„Na gori je kapelca,

kapelca žegnana . . .“

Pri drugem verzju je poprijel tudi Čedermac. S pogledi, zatopljenimi v gasnoči ogenj, sta pela o Mariji, ki je bila zaspala in so jo med spanjem okradli grdi Judeži. Bila sta prevzeta, ganjena, na licih jima je igral nasmeh, na obrazih jima je trepetala svetloba luči in plamenov.

Odpele sta, kuhinjo je zagrnila tihota, še veter je za čas potišal.

Katina je pogledala brata, ki je še vedno strmel v gasnoče ogle; po licih se mu je pretakal izraz bridkosti, pomešan z radostjo, pomirjenostjo in srečo. Kakor da se ga boji motiti, je nadaljevala delo.

Bila sta zamaknjena vsak v svojo misel, vsak v svoje čustvo, ki ju je rahlo kot dih polnilo z blaženostjo . . .

Čedermac je slabo spal in težko sanjal. Dmonska domišljija in resničnost, vse je bilo čudno spremešano med seboj. Prejšnji dan se je počutil krepkega, zdravega, lahkega, a zdaj se je prebudil s težkim občutkom, kakor da mu je zastrupljena kri. Čutil je vročino. Ali se ga zopet loteva mrzlica?

Dan je bil pust, čemerren, mrzel, dišalo je po snegu. Veter se je le še kdaj pa kdaj zagnal v veje, nebo je viselo nizko nad zemljo.

Tisto nedeljo se je natekel v cerkev nenavadno veliko ljudi, da je bila natlačeno polna. Ko je odhajal v zakristijo, se mu je zdelo, da je med možmi in fanti opazil več tujih obrazov. Ni se mnogo oziral, preveč je bil pogreznjen v svojo misel in skrb.

„Ali bomo peli?“ ga je vprašal organist.

Tri dolge, napete trenutke se mu je zazrl v sive oči.

„Pojte!“ je skoraj hropil iz svoje neodločnosti.

Prvi del maše je odbral kot v omotici. Motilo ga je petje, ki mu je prihajalo na uho. Zdelo se je, da se je vsa cerkev oddahnila in se razživila. Ni gledal po ljudeh, vendar je videl njihove obraze. Da, vedel je, da se njegovo čustvo ujema s čustvi vernikov. V prejšnjih časih se je v petje na koru pritaknil le kak glas iz ladje, zdaj pa je pelo pol cerkve. Kakor da so bili do smrti užejani in so planili po prvi kapljici tolažbe.

Malodušje, ki ga je bilo obhajalo še davi, ga je minilo. Nenadoma se je počutil tudi telesno krepkejšega. Vendar so mu noge omahovale, ko je stopal na prižnico. Z močnim glasom, četudi je bilo čutiti rahel trepet na dnu, je zmolil očenaš in prebral evangelij. Nato se je oslonil kakor ono nedeljo pred tedni in se ozrl po vernikih.

Večkrat je opazil, da so prihajali v Vrsnik k maši tudi

ljudje iz drugih vasi, kjer gospodje niso bili tako dobri govorniki.

Čedermac je slovel, da zna vžgati z besedo. Iz izkušnje je vedel, da so pridige, na katere se je pripravljaj, zmerom slabše od onih, ki so mu nastajale sproti, mu potekale iz duše kot studenec iz gore. Svojega prepričevanja ni gradil na hladni razum, obžaril ga je z ognjem svojega srca. Ni mu bilo do suhega dokazovanja, hotel je ganiti. Preden je spregovoril, je Boga tiho

Po prvih stavkih, ki jih je prej pripravil in z njimi skušal najti osnovni ton, ga je obšla zamaknjenost. Besede so mu vrele, postajale od trenutka do trenutka bolj vroče.

Nikoli se ni poslušal. Gledal je obraze in presojal, kako sprejemajo njegovo prepričevanje. Ti so mu bili najvažnejše, edino veljavno merilo.

Kadar je opazil nepremična lica, vanj uprte oči, v katerih je zatrepetala marsikatera solza, se je zavedel, da je zadel na pravo struno; to ga je še huje razvnelo.

Kadar pa je opazil raztresenost, mu je bilo na mah jasno, da se mu duh muči brez navdih, da besede ne vžigajo src; to ga je poparilo. V takih primerih je kmalu zaključil pridigo. Tak dan je bil zanj izgubljen, grizel se je v svoji tenkočutnosti.

Zadnja leta je bilo vedno več takih dni. Ali se je res postaral in ga zapuščajo duševne moči? Ob novem navdihu, ki je potegnil vernike za seboj, mu je zopet zrasla samozavest.

To nedeljo bi ne bil mogel prezreti, kako so se vse oči hkrati uprle v njegov obraz. Kakor da so se zavzeli nad njegovo bledoto, shujšanostjo in močno posivelimi lasmi.

In vendar je bil veličasten v svoji držji, še nikoli tako. Oči so mu gorele kot v mrzlici. Ni bilo težko opaziti, kako se mu kljub navidezemu miru drobno tresejo roke. Kakor da hoče to prikriti, jih je dvignil in vtaknil v široke rokave.

Ni mogel začeti, kakor ni mogel začeti pred tedni, ko je stal na istem mestu. Spomnil se je, bridko se je spomnil, kako so takrat njegove besede brez učinka padale v praznino. Nikoli ne bi mogel najti navdih in zaleta, da bi jim prodrli do src. Zanj, ki je bil vaje uspehov, so bili zadnji tedni en sam velik poraz. Čemu napor, če naj bi bilo vedno tako? Pa saj ni šlo le za to! Saj ni šlo le za to!

„Predragi kristjani!“ mu je nenadoma zamolklo prišlo iz grla.

Premolknil je. Cerkev se je vzvalovila kot žito v sapi. Peli so, slovensko je molil in bral evangelij, a še niso do konca verjeli. Šele zdaj, ko je slednjič spregovoril, jih je minila napetost. Oči so jim zasijale.

To ga je opogumilo, četudi se je zavedal, da postaja ta trenutek očiten upornik. Ni maral za posledice, še pomislil ni nanje. Obšel ga je navdih, v drobnem razburjenju so mu goreli živci in duša.

Prejšnji večer se mu je rahlo dotaknilo misli, kaj naj jim pove. Bila je le želja. Zdelo se mu je, da bi nikoli ne imel ne moči ne poguma za to. Misel je ostala, snovala v spodnji zavesti, rasla, se širila, zdaj je kot drevo z

„Kaj bi storili, če bi zahtevali od vas, da zapustite svojo rodno zemljo?“

mnogimi vejami stala pred njim. Bil je kot povodenj, ki je nič ne more zadržati.

„Dragi kristjani!“ je ponovil in hitel s prvimi besedami, da bi ne omahnil. Spomnil jih je tiste nedelje, ko so ga poslušali, a ga vendar niso slišali. Ali vedo, o čem jim je govoril? O domovini jim je govoril. Ponovil jim je besede, kakor da so bile obvisle pod obokom, da jih je zdaj utrgal in jih spremenil v razumljiv govor.

Gledal jim je v obraze. Kako vse drugače so jih zdaj sprejemali! Kakor da prej niso bile namenjene njim. Saj tudi niso bile.

Zemlja, ki jim jo je Bog odmeril v svoji previdnosti. Jezik, s katerim se bratsko sporazumevajo. Kri, ki se jim pretaka po žilah in ki je niso sprejeli, da bi jo po nepotrebem zapravljali. . . . In vse, kar je govoril že otrokom v svojem vrtu, le z drugačnimi besedami. . . .

Še vsaka ptica je dobila svoj glas in nikomur ne pride na misel, da bi zahteval od slavca, naj žvižga po kosje.

„Čemu tedaj to zahtevajo od nas, ki smo ljudje, ustvarjeni po božji podobi?“

Beseda se mu je za trenutek zataknila. Ne iz strahu, zakaj v tem trenutku se ničesar ni bal, ampak od ganjenosti. Naglo se je zbral.

„Kaj bi storili, če bi zahtevali od vas, da zapustite svojo rodno zemljo?“ Vprašanje je bilo vrženo kot kamen, da so se ljudje zdrznili.

Nastal je trenutek učinkovitega premolka, med katerim se nihče ni upal dihati. Kaj bi storili? Ali ne bi šli iskati pravice? Oči so živo pritrjevale.

„In če bi pravico našli slepo, kaj potem?“

Nov premolk, med katerim je šla drhtavica po ljudeh. Poznal jih je, vedel je za njihovo povezanost s siromašno zemljo. S kakšno množino krvi so jo odkupili!

„Kaj bi storili? Ali bi kot mevže klonili glave in z malho in palico kot berači odšli po svetu? Ne! Sami bi si vzeli pravico.“

Jezus, Jezus, kaj govori? Čutil je omotico v glavi, glas mu je votlo bobnel v ušesih.

Obrazi so se čudili, a niso ugovarjali.

Besede niso kopnele kot južni sneg na mokrih tleh.

„Ali se ne bi s pestmi postavili v bran in ne bi dali zemlje, ki ste jo sprejeli od svojih dedov in jo hočete ohraniti svojim sinovom in vnukom?“

Odgovarjal mu je jek pod obokom. . . .

Njegov govor je bil rahlo pobarvan od narečja, da so tudi najpreprostejši lahko razumeli, vendar se je zmeraj trudil, da je govoril v lepem jeziku. Besede so bile izbrane, stavki krepki. To je delal iz prirojenega čuta za lepe oblike, iz spoštovanja do božje besede, a še posebej iz tople ljubezni do materinščine.

Vse te dni, ko je bil jezik preganjan, izrinjen iz cerkve in je smel ostati le še v družinah, mu je posebno prirasel k srcu. Trudil se je, da bi mu pel in bi dal ljudem živo občutiti njegovo lepoto. Kakor da bi jih s tem opozarjal: Glejte, kaj boste izgubili! Čujte, kako lepo zveni, kako poje od srca do srca, kako odmeva od duše do duše! Varujte to dediščino! Ne dajte si je vzeti!

Zdaj mu jezik ni bil le sredstvo, da z njim oznanja Kristusov nauk, bil mu je pesem, katere melodijo uživa s polnim srcem, neglede na vsebino. Bilo mu je, kakor da plava na perutih svojih besed, zanašalo ga je kot list v vetru. Le kdaj pa kdaj se je za hip zmedel, pogledal po obrazih, zopet mu je dalo moči, dvignil je glas.

„Kaj boste storili zdaj, ko vam hočejo vzeti jezik? Ali boste znali braniti dediščino očetov? Ali boste vdano klonili glave in zalajali, ko ne znate drugega jezika?“

Boj, ki ga je bil doživel in iz katerega je potekal govor, je dal vsaki besedi posebno moč in strast, da so dobile sijaj vročega, plamtečega ognja.

Z vsakim trenutkom bolj je čutil, kako mu srca pritrjujejo prav do cerkvenih vrat. V marsikaterem očesu so se zalesketale solze. A to niso bile solze kot ob zadnji pri-

digi, potekale so iz drugega vira. Ali so občutili, kako tesno je povezan jezik z njihovo usodo?

Če bi jim bil kdaj prej tako govoril, bi se bili čudili, ne bi bili razumeli. Danes ta dan jim je govoril iz srca, njihove duše so bile pripravljene kot izorane njive. Bilo je morda prvič po dolgih stoletjih, da so bili zreli za take besede. Še njemu, Čedermacu, bi nikoli prej tako vroče ne bile padale v srce . . .

Obhajala ga je utrujenost, polasčala se ga je nova omotica, moral je končati.

„Dragi duhovljani! Morda vam danes zadnjič govorim s tega mesta,“ se mu je zatresel glas. „Morda, pravim. V tem hramu bo morda za dolgo utihnila molitev v vašem jeziku. Jezus je bil zapodil kupce iz templja, a danes so kupci zapodili Jezusa. Težko mi je to povedati, srce se mi krči, a zamolčati vam ne smem več. Toda prosim vas, le eno vas prosim, rotim vas, oklepajte se svojega jezika s prav tako ljubeznijo kot svoje zemlje! Ne dajte si ga vzeti, ne pretrgajte vezi z Bogom! Čuvajte ga v svojih domovih kot lučko, da ne ugasne! Pride dan, ko ga bo usoda zopet poveščala. Pride, zakaj Bog je pravičen, le v njega lahko zaupamo. Tisti, ki so bili ponižani, bodo povišani . . . Toda božje pravice in dobrote bodo deležni le tisti, ki so si znali ohraniti, kar so prejeli iz božjih rok. Ostali pa bodo zaznamovani kot hudodelci, vzeti jim bo dušni mir in zemski blagor, preklinjali jih bodo otroci in vnukov vnuki, amen!“

Pokleknil je, cerkev je zašumela . . .

Ko je stopil v zakristijo, da si obleče plašč in nadaljuje mašo, ga je nenadoma obšla slabost.

Sedel je in si z roko podprl glavo. V polzavesti, ko mu je zamolklo šumelo v glavi in so se mu temni kolobarji vrteli pred očmi, je prosil Boga, naj mu da moči, da bo mogel domaševati.

Drobne, mrzle kapljice potu so mu stopale na čelo.

Imel je občutek, da se med podmolklim šumenjem ruši svet.

Voda, s katero so mu zmočili tilnik in sencà, ga je poživila. Polagoma se je zavedel in se šibko nasmehnil možem, ki so stali okoli njega.

Počasi se je dvignil in pomignil cerkovniku.

„Ali boste mogli?“

„Zakaj ne? Seveda bom mogel.“

V resnici pa se je bal, da ne bo mogel. Ali bodo tudi njega odnesli izpred oltarja kot njegovega prednika? Da bi le odmaševal, potem naj se zgodi po božji volji.

Ves bled, tresoč se je stopil pred oltar.

Med mašo ga je še dvakrat obšla slabost, da je moral za minuto počivati.

Ko je vzel kelih in hotel oditi, se je še enkrat ozrl po ljudéh. Nastala je minuta mučnega molka.

„Molite zame!“ so mu zatrepetale posinjele ustnice. „Bog z vami!“

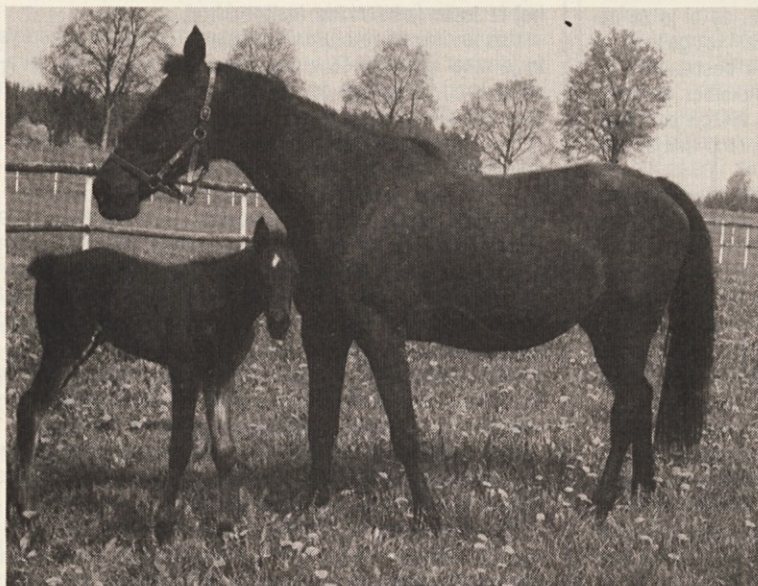
Samo to, a ganljivo, pretresljivo; ženskam je šlo na jok.

Potem se ljudje niso takoj razkropili po vasi, stali so pred cerkvijo in gledali za njim, ki je z omahujočimi koraki odhajal proti kaplaniji. Katini ni pustil, da bi ga podpirala. Nič! Saj je že čisto dober.

Čedermac je napol sedel, a napol ležal v naslanjaču in gledal v okno. Počival je, jedi se skoraj ni dotaknil, tobáčnica mu je ostala v žepu.

Katina mu je prinesla skodelico kave, ki jo je užival v kratkih požirkih. Pred njim je stala in ga prosila, naj leže v posteljo; imela je preplašene oči.

Ne, ne bo legel, zdaj še ne. Kaj si je izmislila! Saj mu ni nič, le odpočiti se mora. Tudi oni dan ga je zgrabilo, a je bil takoj zopet na nogah. Saj se spominja. Pridiga ga je izčrpala, to bo minilo.

**„Molite
zame!“
so mu
zatrepetale
posinjele
ustnice.**

„Bilo je tako nenavadno,“ je rekla Katina z žarečim pogledom.

Še nikoli ga ni gledala s takim nemim občudovanjem.

„Kaj stojiš in le gledaš!“ se je vznejevoljil. „Pojdi po opravkih! Ne meni se zame!“

Katina je odšla; to pot bratu ni zamerila malce trde besede. Morda pa z njim res ni tako hudo. Čedermac je ostal sam.

Za trenutek je poslušnil za Katino, v ropotanje posode v kuhinji, nato se je zazrl v okno, v zadahle šipe. Izba ni bila zakurjena, med stenami je bilo hladno, da si je moral čez talar ogrniti še suknjo.

Zunaj pa je bilo mrzlo. Veter je bil opoldne docela po-nahal, nebo se je sklonilo še globlje. Kazno je bilo, da se oblaki opirajo prav na krošnje dreves. Potem so začele naletavati omraznice, ko še listje ni popolnoma odle-telo, le na vrhuncih gora so bili gozdovi že goli.

Čedermac je skozi prosojne šipe strmel v igranje drob-nih kosmičev, ki so letali vse križem in se vrtinčili kot bele mušice. Zdelo se je, da zaradi lahkote ne morejo najti tal, ampak prihajajo in se zopet spovračajo pod oblake. In vendar so legali na veje, na listje, na kamenje in že so izginjali kot dih, za njimi so ostajale le drobne, komaj vidne kapljice. Skoz omraznice je bilo videti so-sedna pobočja, kakor da so zastrta s tančico.

V zraku, še v sobi je viselo zimsko občutje. Čedermac se je stresnil, četudi je čutil vročino po telesu in ga je žgalo v očeh. Bil je ohlapen kot obrisnica, brez moči, ob srcu je čutil stiskajočo bolečino.

Katina je imela prav, leči bi moral. Saj je tudi sam po-mislil na to. Čutil je, da to ni le trenutna slabost, ampak da se ga loteva resna bolezen.

Da bo kmalu na nogah kot oni dan, je rekel sestri, a tega še sam ni verjel. Da, prepričan je bil prav o na-sprotnem.

Še eno razburjenje, pa ga bo zlomilo. Tako si je že prej napovedoval. Ne bo tako kmalu vstal, če leže, s tem je v tem trenutku tako trdno računal kot z jutrišnjim dnevom.

Ali pa ga zadenejo posledice zaradi njegove današnje pridige. Tudi to se mu je zdelo neizogibno, saj ni prezrl Žefa Klinjona, ki je stal ob krstnem kamnu. Zdaj se bi lahko maščeval, zdaj mu ne more uteči, zdaj ga nič več ne more rešiti razen bolezn. Morda ga izvlečejo celo iz postelje.

Ni ga več razburjalo ne prvo ne drugo. Bil je miren, bolj miren kot prejšnji dan, ko se je vračal od Severja.

In ni se kesal. Če bi mu bilo še enkrat stopiti na priž-nico, bi storil isto. Niti za trenutek bi se ne obotavljal. Ne le zaradi tega, da bi ga verniki ne zalotili na laži. To navsezadnje ni bilo glavno. Ni delal proti sebi, proti svoji vesti, to ga je navdajalo z zmagoslavjem, ga delalo sreč-nega.

Tiho se je nasmihal v okno. Kaj se mu sploh more zgoditi, da bi ga še zadelo, ko pričakuje vsega? Vsega! Česa?

Stresala ga je mrzlica, trepetal je in se tesneje zavijal v suknjo. Bolela ga je glava; imel je občutek, kakor da mu nekaj potiska oči v lobanjo.

Dvignil bi se in odšel po izbi samo zato, da bi vedel, če še more hoditi. Čemu? Obsedel je.

Obhajale so ga misli, bilo mu je, kakor da se za dolgo poslavlja od življenja.

Prej mora še vse urediti, zato ni hotel leči. Mislil pa je težko, vročično, tu pa tam so se mu predstave nekoliko zmedle.

Nič več ga ni plašilo, to je res, vendar se mu je mar-sikaj dotikalo občutljivega srca in ga po svoje vznemirja-lo.

Pomislil je na Katino, ki je pravkar šla pod oknom in je videl skozi zadahle šipe le njeno senco. Kaj bo s Kati-no? Kam bo, sirota, če on umrje ali ga odvedejo? Od otroških let je pri njem, a razen pohištva nima ničesar, kar bi ji dal.

V hipu razneženosti mu je bilo žal za vse trde besede. Saj je bila kot otročiček in bi ga bila po materinem zgle-du najrajši zadušila s svojo skrbnostjo in nego.

Rahlo se ga je dotaknil spomin na trenutke, ko je v strahu zanj vsa trepetala ko šiba na vodi. In v zvezi s tem mu je pred dušne oči stopila noč, ko sta hodila do cerkve svetega Mihaela in v Krnico . . .

Tedaj mu je misel na Katino ugasnila, vročične oči so mu ostro zadržale v neko točko.

Katekizmi! Zadnje dni ni več mislil nanje, kakor da jih je potisnil daleč v pozabljenje. Morandinju jih ni omenil, četudi si je očital, da je njegovo cerkvico samovoljno uporabil za skrivališče.

Zdaj mu je vroč val šel po telesu. Kaj bi se zgodilo, če bi čisto pozabil nanje? Morda nič. Našli bi jih čez le-ta in se čudili, kako so zašli v tisto skrinjo. Don Jeremi-ja bi zmajeval z glavo in se nasmihal.

Kakšen zločin pa je to — skriti katekizmi in deset, dvajset molitvenikov, četudi v prepovedanem jeziku? Morda . . .

Tako bi sklepal Čedermac, če bi bil zdrav in bi ne imel tako tenkočutnega srca. Zdaj pa je bil bolešno ob-čutljiv, malenkosti so se razraščale v strahove, ki so grozili s posledicami . . .

Kakor da mu gori hiša nad glavo, se je s sunkom dvignil in obstal na tresočih se nogah. Kaj bo z njimi? Saj je vseeno, a naj jih rajši najdejo pri njem . . .

Oblekel si je suknjo čez talar in se oziral za klobu-kom. Metem ga je obšla misel, da bo knjige razdelil po hišah. Da ne bodo otroci čisto brez božje besede. Zdaj jih nihče več ne bo iskal in pobiral od praga do praga. In ga tudi nihče ne bo izdal. In če ga tudi izda — zdaj se ni več bal.

Še vedno je stal na mestu, kakor da se boji prestopiti. Ali bo mogel hoditi? Ali ga bodo nesle noge? Sam je mo-ral na pot, tega bi nikomur drugemu ne mogel zaupati.

Če bi se bil dvignil le malo prej, bi se morda opotekl. Zdaj pa ga je popustila najhujša slabost, kakor da črpa moči iz svoje trdne namere.

Vzel je klobuk, poiskal palico v kotu in z malce nego-tovim korakom stopil v vežo.

„Katina!“

bo še

iz našega zdomstva

razširi, raztegni se, krog domovine,
razpni se kot morje
v brezbrežno obzorje,
dom moj!

Župančič

anglija

Pri postni maši v Aberdare in v Bargoedu nas je bilo tokrat manj kot običajno. „Sahnemo, veste g. župnik, sahnemo,“ je ugotavljal naš Ivan v Aberdare. To je gotovo res, saj zakonu življenja, ki obsega tudi smrt, ne moremo uiti. Ponovno se z njo srečujemo in globlje jo doživljamo, ko božja dekla prereže nit zemeljskega življenja našim domačim, prijateljem, znancem. Res, kaj znanec je zasula že lopata! Sama od sebe se mi ponuja ta misel: kakršno življenje, taka smrt; vsak je tudi svoje smrti kovač. Navsezadnje je tudi smrt v službi življenja in potem niti ni važno kako in koliko sahnemo.

Važno je vedeti, da tudi staro deblo, štor, sedaj na pomlad ozele ni, vzcveti. Novo življenje ga prepa ja. Oči imamo, pa ne vidimo. Ušesa imamo, pa ne slišimo. Ali pa morda le vidimo in slišimo govorico božje narave, nam namenjeno: vstani iz spanja, odeni se s cvetjem ljubezni in strpnosti! Zapoj alelujo hvaležnosti! Ljudje pa raje ostajamo isti. Ne vključimo se v obnovo zemlje. Ako nočemo darovati samega sebe Bogu, da nas On izpolni, bomo vedno polni strahu, občutljivi, ranljivi, nesrečni. Škoda, če pustim, da se pomlad smeje in veseli brez mene.

V Walesu smo se *poslovili* od pok. Naceta Arjavčiča, doma iz okolice Idrije, v Bedfordu pa od pok. Marjana Šmelca, doma iz okolice Celja. Nace je bil poročen z doma-

činko, Welšanko. Naš Marjan iz Bedforda pa je najbrž sedaj še najbolj srečen tam v svetlobi božjih otrok. Na tem svetu je bil kar preveč sam. Nace, Marjan, večna luč naj vama sveti!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Kmalu bo preteklo 19 let, odkar imamo slovensko kat. Misijo v Linzu. Razna slavlja smo doživeli v tem času: obletnice, srebrne poroke. V nedeljo, 23. februarja, smo pa prvič doživeli v naši skupnosti *zlatoporočo*. 22. februarja je poteklo 50 let, odkar sta si zakonca Ivan Tkalec iz Lipe in Matilda, rojena Horvat iz Gančan, obljubila v Beltincih zvestobo do smrti. To izjavo sta ponovila pred našo versko skupnostjo v karmeličanski cerkvi v Linzu. K slovesnosti se je zbralo več kot 100

vernikov. Ob začetku je izseljenski duhovnik pozdravil s kratkim nagovorom oba slavljence. Za njim pa je g. Anton Häuschen v vezani besedi povedal nekaj misli. Zbor je lepo prepeval. G. Jože Kutnjek je zapel Schubertovo Ave Maria. Manjkal pa je alt, ki ga poje ga. Anica Sadl. Vsi smo jo pogrešali. Pri slavlju so bili navzoči tudi nekateri sorodniki iz Slovenije, med njimi hči Marija, ki živi v Ljubljani in sin Alojz, ki živi v Porurju. Manjkal je le sin Ivan, ki se je leta 1969 preselil z družino v daljno Avstralijo.

Veselje je bilo tem večje, ker ni sta pričakovala, da bosta doživela ta dan. Mati Matilda je bila bolj rahlega zdravja, pa tudi oče Ivan je kot cestar opravljal težko delo. V Avstrijo sta prišla leta 1967. Čeprav živa v Traunu, redno obiskujeta slov. božjo službo.

Po cerkvenem slavlju smo šli v naš Center, ki je bil to pot premajhen. Ker se pa „ponižnih ovc veliko spravi v en hlev“, smo le našli vsi prostor. Rojaki so jima darovali ko-

V Keighleynu pri
Zajčevih po
maši.

V slovenskem centru v Linzu ob zlati poroki Tkalčevih.

šaro z dobrotami, eno košaro pa so darovali avstrijski prijatelji. V dvorani je babico in dedka najprej pozdravila njuna vnukinja Mira. Za njim pa je spet g. Anton v verzih na šaljiv način popisal njuno življenjsko pot. Vsi smo jima pa zapeli 'Kol'kor kapljic, tol'ko let'. Zatem je prišla na vrsto pogostitev. Naše žene so napekle potic, sorodniki so prinesli torte, slavljenca pa sta preskrbela prekajeno svinjino. Seveda tudi vsakovrstne pijače ni manjkalo. Da smo bili res veseli tisti dan in se dobro počutili, je dokaz že to, da smo skoraj osem ur ostali skupaj. Seveda ni manjkalo petja.

Zlatoporočencema želimo vsi, da bi ostala zdrava in zadovoljna, čeprav stara leta preživljata na tujem.

V nedeljo, 9. februarja, smo v Centru obhajali godova Matilde Tkalec in Matilde Grandovec. Ker smo že bili sredi posta, smo praznik bolj zadržano obhajali. Slavljenki sta plačali vse, kar smo spili. Lepa hvala jima!

SALZBURG — Od 4. do 6. marca je bil v domu palotincev na Mönchsbergu tečaj za izseljenske duhovnike in socialne delavce v Avstriji. Predavali so razni strokovnjaki, med njimi tudi generalni tajnik avstrijskih delavskih zvez (sindikato). Okrog 40 ljudi se je tečaja udeležilo. Največ je bilo Hrvatov, štirje smo bili Slovenci; med nami je bil tudi g. prelat dr. Merlak iz Ljubljane. Tečajniki so bili v sredo zvečer sprejeti pri nadškofu dr. Kar-

lu Bergu. Zraven je bil tudi pomožni škof Jakob Mayr. Čeprav je nadškof prišel šele pred dvema dnevoma iz bolnice, se je kar precej časa zadržal med tečajniki. Seveda pri sprejemu ni manjkalo pogrnjene mize in pijač. Sprejem je trajal dve uri. Tečaj je pripravila Medškofijska delovna zveza za vprašanja zdomskih delavcev, katere predsednik je generalni tajnik avstrijske Caritas inž. Schinko.

PREDARLSKA

Velikonočna duhovna obnova: Nekaj dni nas še loči od pomladi. Novo življenje se v naravi že prebujajo, kljub mrzlemu vremenu in snegu. V novo duhovno pomlad pa nas je pripravljala velikonočna duhovna obnova. Bila je na 4. postno nedeljo v St. Arbogastu. V tem tihem in mirnem kraju smo se pripravljali na praznik Gospodovega vstajenja. Ta duhovna obnova je imela namen, poglobiti in utrditi Kristusovo navzočnost med nami v Besedi in Kruhu.

V Sloveniji obhajamo letos 50-letnico evharističnega kongresa in v spomin na to obhajamo evharistično leto. Po želji slovenskih škofov naj bi premišljevali o evharistiji kot daritvi, hrani in navzočnosti. Zato smo se tudi mi odločili, da bomo letos govorili o evharistiji. Predavatelj nam je iz 6. poglavja Janezovega evangelija podrobno razložil, kako je Jezus pri pomnožitvi kruha obljubil samega sebe v duhovno hrano. Dal nam bo svoje telo in kri v hrano

in pijačo. Sam se je dal, da bi v moči tega postajali zreli za večnost.

Vsa tri predavanja so nam utrjevala vero v skrivnost evharistije — Kristusove skrivnostne navzočnosti med nami. Zato je smiselno, ko se udeležimo maše, da pristopimo tudi k obhajilu. To je celota in to nas povezuje in napravi eno s Kristusom. Za ta korak pa se moramo dobro pripraviti. Presoditi samega sebe, če smo vredni in pred Bogom opravičeni. „Naj torej vsak sebe presodi in tako je od tega kruha in pije iz keliha, kajti kdor je in pije, je in pije svojo obsodbo, če se ne zaveda, da je to Gospodovo telo“ (1 Kor 11, 27—29).

Po vsakem predavanju je bil tudi razgovor. Vsi se srečujemo v življenju z različnimi problemi. Tudi vera in življenje po njej jih prinaša. Nekateri so imeli toliko poguma, da so se porazgovorili, drugi so pa bili bolj zadržani. V takem medsebojnem pogovoru se marsikatera stvar pokaže v drugačni luči in marsikateri problem reši.

Namen duhovne obnove je, da bi se dobro pripravili na veliko noč. Tokrat je prilika za spoved pri tujem spovedniku. Za to je bila pred mašo prilika in mnogi so jo tudi opravili. Višek duhovne obnove pa je bila skupna maša. Opravil jo je g. dr. Janez Zdešar, delegat za dušno pastirstvo izseljencev in zdomcev iz Münchna, ki je vodil tudi duhovno obnovo. V homiliji je poudaril Jezusove besede, da je kruh, ki se prejema pri daritvi, hrana za večno življenje. Vse nas je povabil, da bi bila to naša stalna praksa, ne samo ob duhovnih obnavah in podobnih prilikah. Kadar koli pridemo k maši, naj bi pristopili tudi k obhajilu.

Berili in prošnje smo prebrali verniki, pevci pa so nam z izbranimi pesmimi pripomogli k doživetemu nedeljskemu srečanju. Pri zaključni slovesnosti nas je bilo kar lepo število. Saj je bila to nedeljo maša samo v St. Arbogastu.

Odhajali smo s sklepom, da se tudi naslednje leto dobimo pri duhovni obnovi, pa morda v večjem številu. Takšna srečanja pomagajo do trdnosti vere in edinosti.

belgija

LIMBUR-LIÈGE

Društvo Slomšek je v februarju imelo v Eisdeni *prijateljsko srečanje* za rojake in rojakinje v starosti od 60 let naprej. Bilo je prijetno popoldne. G. Vinko Pušnik nas je s harmoniko popeljal v kraljestvo slovenskih melodij. Iskrena hvala vsem, ki so poskrbeli za pogostitev.

Dva ponesrečenca: g. Drago Mrak iz Eisdena, ki si je na vojaških vajah zlomil nogo, že spet mladeniško koraka. G. Vili Rogelj, naš pe-vovodja, se je precej ponesrečil, ko je avtobus, s katerim se je vračal z dela, zdrsnil na ledu. En potnik je pri nezgodi zgubil življenje. Moglo bi biti še hujše. Tudi g. Vili že spet veselo prepeva s svojim zborom. Hvala Bogu!

CHARLEORI-MONS-BRUXELLES

SLOVENSKA VESELICA '86. — Letos bomo imeli to tradicionalno kulturno-zabavno prireditev v soboto, 26. aprila 1986 (par dni pred

Posnetek letošnjega VABILA Slovenske VESELICE '86.

Ansambl Oto Lesjaka iz Nemčije sodeluje na Slovenski VESE-LICI '86 v Gilly-Haies, Charleroi

prvim majem!), v župnijski dvorani Familia v Gilly-Haies, Charleroi. Začetek ob 18. uri.

Najprej bo slovenski pevski zbor SLOMŠEK iz Eisdena zapel „venček narodnih pesmi“ pod vodstvom g. Vilija Roglja; to je kulturni del večera. Od 19. ure do enih ponoči bo pa pri „domači zabavi“ sodeloval Ansambel Oto Lesjaka iz Hildena, Nemčija, kot lansko leto. Tudi letos bo veselo in sproščeno in večer bo potekal v vsej domačnosti in prešernosti.

V začetku aprila boste prejeli posebna VABILA. Pridite res polnoštevno na to našo spomladansko veselico. Vabljeni vi in vaši prijatelji! Skupaj bomo preživeli nekaj nepozabnih ur: košček domovine v tujini vas čaka!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

V nedeljo, 2. marca, je Društvo Slovencev pripravilo v Domu lepo *Prešernovo proslavo*. Najprej je go-spa Verena Korišič-Zorn v svojem govoru poudarila, kako nas Prešeren v naših razmerah zavezuje, da tudi v zdomstvu gojimo slovensko kulturo. Nato so nam Janez Ložar, gdč. Mira, Janez Zorec in Ciril Guštin doživeto podali celotni Krst pri Savici, medtem ko nas je istočasno Branko s skioptičnimi slikami popeljal v kraje, ki jih je Prešeren ove-kovečil v svoji pesnitvi.

Obisk nanterskega škofa. V nedeljo, 9. marca, nas je po maši obiskal nanterski škof msgr. Favreau, ki je v tem času obiskoval tukajšnje kraje svoje škofije. Škofu smo predstavili našo župnijo in naše delo ter naš Dom. V prijetnem razgovoru je potekal obisk nanterskega škofa, ki je vključno zaposlenosti s svojo prisotnostjo hotel pokazati svoje zanimanje in podporo za naše delo.

Majsko srečanje bo v soboto, 3. maja. Ob sedmih bo v cerkvi maša, od osmih naprej v dvorani domači slovenski večer, kamor Društvo Slovencev vabi vse rojake.

Sobota **26.**
APRILA 1986

CLUB PRIVÉ

soinée slouène
Le samedi 26. avril 1986

V župnijski dvorani
Salle "FAMILIA" v GILLY-Haies
Charleroi

Začetek ob 18 uri.

PLEČNIKOVA RAZSTAVA V PARIZU

Plečnikova razstava v Centre Georges Pompidou je nekaj enkratnega in je vsakemu Slovencu v ponos, pa tudi v premislek.

Najprej sledimo njegovemu ustvarjalnemu geniju na Dunaju (1894—1911), potem v Pragi (1911—1935), nato v Ljubljani in Sloveniji (1922—1957). S svojimi ustvaritvami in preureditvami mesta je dal Ljubljani res svoj neizbrisni pečat, celotni Sloveniji pa toliko umetnin, da je ne samo nerazvezljivo povezan z umetnostno zgodovino Slovenije, marveč je postal bistveni člen slovenske zgodovine same.

Beton je morda danes estetsko najbolj mrzel element, toda Plečnik mu je znal vliti duha in ga tako dvigniti na raven, ki nas nujno vodi v svet lepote in duha. Ne smemo namreč pozabiti, da je bil Plečnik globoko vsidran v veri, odkoder so zrasle njegove čudovite stvaritve na polju cerkvene umetnosti, pa naj gre za cerkve kot celote ali posamezne okrase v cerkvah, povsod se posameznosti in celota duhovno in estetsko prelivata v čudovito harmonijo.

Razstava dobro prikaže vse Plečnikove estetske in duhovne dimenzije, kjer tudi začutimo, kako je zasidran v našo identiteto, pa je vendar istočasno evropskega formata, tako da bi človek bil skoro ljubosumen, ko ga tudi Avstrijci in Čehi

štejejo za svojega, pa tudi pri Hrvatih in Srbih je doma.

Tehnično je razstava prvovrstna in je treba vsem, ki so jo pripravili, res čestitati. Navedeno je, da je „Exposition réalisée par le Centre de Création Industrielle en collaboration avec la République slovéne et la Ville de Ljubljana“ (razstavo je uredničil Center Industrijske Stvaritve s sodelovanjem Slovenske republike in mesta Ljubljane). Prepričani pa smo, da bi Plečnikova slovenska, evropska in duhovna dimenzija bila samo še pridobila, če bi tako pri otvoritvi kot pri sodelovanju tudi Slovenska Cerkev bila uradno zastopana.

Bojan Štih je v članku „Žalujem za Žalami“ (Zvon, marec 1986, IV/10, str. 24) zapisal: „Jože Plečnik je ob Goršetu in Kocbeku znamenito in tudi izvirno ime naše duhovnosti in našega metafizičnega oporišča v viharjih prevzetnega in razdvojenega sveta. Pa tudi Evrope. V razkrivanju usode Goršetovega, Kocbekovega in Plečnikovega umetniškega duha in sloga se mi predstavlja tudi naša občestvena usoda, z njo vred pa tudi dileme te usode, ki ji je komajda podobna katerakoli druga v svetu in v Evropi.“

Plečnikova razstava v Centre Georges Pompidou je odprta do 26. maja (razen ob torkih). Naj res ne bo Slovenca, ki je ne bi vsaj enkrat šel pogledat, pogledat s svojimi otroki, da bodo začutili, kaj so, in s svojimi francoskimi prijatelji, da bodo vedeli, kdo smo.

MELUN (Seine-et-Oise)

Skupno velikonočno mašo bomo imeli na belo nedeljo, 6. aprila, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie.

MORESTEL-LYON

5. marca sta odšli v misijone na Slonokoščeno obalo (Côte d'Ivoire) sestra Hermína Nemšak iz reda frančiškank Brezmadežne, doma iz župnije sv. Barbare v Slovenskih goricah, in medicinska sestra Branka Kladnik, doma iz župnije Šmiklavž pri Slovenj Gradcu. Mariborski škof Kramberger jima je pred odhodom v

Sestra Cecilija Prebil in gospa Ana Valetič, ki sta prve dni v marcu praznovali svoja življenjska mejnika (dve številki, kjer so notri štiri dvojke) pošiljata vsem bralcem Naše luči lepe pozdrave.

Francijo, kjer sta se pripravljali na odhod v misijone, v njunih župnijah doma izročil misijonski križ.

CLICHY s/BOIS (Seine-Saint-Denis)

V petek, 7. 3., smo v molitvi in žalosti pa vendar v krščanskem upanju na vstajenje spremili na zadnji zemeljski poti 24-letnega Duška Cerkvénika. Težko prizadeti družini naše občuteno sožalje!

FREYMING-MERLEBACH

Celodnevno srečanje bo tokrat v nedeljo, 13. aprila 1986. Ob 10. uri slovesna maša, ob 12. uri skupno kosilo, za katerega prosimo, da se pravočasno prijavite. Ob 15. uri liturgije z blagoslovom z Najsvetejšim.

Dne 30. aprila bo med nami ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič, ki bo ob 19. uri *blagoslovil kapelo* našega slovenskega doma v Merlebachu, ki bo posvečena na čast sv. Jožefu delavcu. To je želja ljudstva. Prvič zato, ker živimo v rudarskem območju, kjer je fizično navzoče delo po zgledu Nazareškega tesarja, ki je s trdim delom skrbel za vsakdanji kruh. Drugi razlog, da smo izbrali tega zavetnika je ta, da je vse delo bilo narejeno in se še nadaljuje popolnoma prostovoljno, torej na čast vsem prostovoljnim delavcem. Tretji razlog pa naj ostane naša skrivnost. Istega dne bomo po maši priredili pred do-

Pokojni Duško Cerkvénik

mom krajšo proslavo, na katero ste vsi lepo vabljeni. Nato pa bo večerja za vse delavce v salonu naše misije.

Prvega maja bo tudi tradicionalno *slovensko romanje* k Mariji Pomagaj v Habsterdick. To srečanje bo vodil ljubljanski pomožni škof dr. Lenič. Nanj ste vsi lepo vabljeni kakor tudi na kosilo, ki bo sledilo slovesni maši. Popoldne ob 15. uri pa bodo pete litanijske blagoslovom z Najsvetejšim.

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Včasih so rekli, da sv. Matija led razbija. Mohorjev koledar je bil pa že večkrat natiskal vremenski ključ, po katerem luna predružači vreme, če se spremeni okrog polnoči. Letos nas je zapustil sveti Matija in luna je ostala brez moči. Toplomer se pri nas ne dvigne nad ničlo ampak niha pod njo od minus 5 do minus 15 stopinj. Zdaj z upanjem čakamo pomladi in velike noči. Bomo v prihodnji številki povedali, če se bo naše upanje uresničilo.

Pravijo, da Kranjc govori o vremenu, kadar ne ve kaj drugega povedati. Ko pridemo Slovenci skupaj pa ne govorimo samo o vremenu ampak tudi o boleznih: ta ima gripo, drugi sladkorno, tretji slepiča, četrti pretrgano trebušno mreno, peti ravmatizem, šestega muči krč, sedmemu se vrti v glavi čeprav nikdar ne pokusi alkoholnih pijač itd. No pa nehamo naštevati.

Baje je nekoč Grk opoldne z lučjo iskal — človeka. Tudi mi bi radi našli človeka in sicer *zdravega* človeka. Bomo letos še bolj pridno naročali in brali luč, se pravi Našo luč, da nam bo pomagala najti takega človeka in z njim vred zdravje.

J. J.

PAS-DE-CALAIS IN NORD

Velikonočna skrivnost vliva v našo dušo tolažbo in upanje. Zadnje čase ni meseca brez slovesa naših najdražjih.

Dne 28. februarja nas je v zgodnjih urah na svojem domu *nenadoma zapustila* ga. Alojzija Kotar, roj. Vozelj, v svojem 79. letu življenja. Mati osmero otrok je v tihi žrtvi zanje dogorevala. Tako je ljubila svoj dom,

da jo skoraj v javnem življenju nismo zapazili. V globoki veri je tiho pričakala srečanje s svojim Rešenikom. V ponedeljek, 3. marca, smo se v polni cerkvi sv. Barbare v Mericourt poslovlili od njenih utrujenih ostankov. Naj se v veseli večnosti snide s svojim možem in sinom Ferdinandom.

3. marca je v bolnici v Lensu po dolgi in hudi bolezni *odšla po plačilo* ga. Alojzija Guzelj, roj. Korenšek, v svojem 57. letu življenja. Tiho, požrtvovalno jo je Gospod peljal skozi Kalvarijo trpljenja. Kot junaško v preskušnjah je vse prenesla z velikim krščanskim optimizmom. 6. marca smo se od nje poslovili v cerkvi N/D. des Mines v Lensu. Zapuščča moža, sina, hčerko, ostarelo mamo, brata in sestro.

Naj bo Gospod obema veliko plačilo! Žalujemo naše iskreno sožalje!

ROMANJE V EFEZ IN POTOVANJE PO TURČIJI od 20. do 29. septembra Cena: 6240 fr.

Odhod iz Pariza v Istanbul 20. septembra. 21. in 22. septembra ogled mesta. 23. septembra: Ankara, 24. septembra: Konya Kapadocija, 25. septembra: Pamukkale, 26. septembra: Kusadasi, 27. septembra: Efes Izmir Minicisière, 29. septembra: odhod proti Parizu.

Prijavite se čim prej na naslov: Stanislav Kavalier, Présbytere Ste. Barbe, Rue de Lens, 62680 Méricourt-s-Lens, France.

nemčija

STUTTGART-OKOLICA

Vesela pustna nedelja. — V Neckarhalle v Esslingenu smo imeli na pustno nedeljo, 9. februarja, tradicionalno zabavno prireditev. Če-

Pokojni Jože Kapelj iz Marseillea

prav je bilo mrzlo vreme in vsa narava v zimski odeji, je prišlo na srečanje blizu 500 ljudi. Bila je prava družinska prireditev, saj se je med odraslimi v dvorani gibalo kar 85 otrok. Številna udeležba je gotovo znamenje, da so tovrstne prireditve še vedno potrebne, pri katerih se pošteno porazgovorimo, zapojemo, zabavamo in zaplešemo. Spored je bil tudi to pot pester: pozdravne besede, nastop mladinskega orkestra in moškega zbora Domačega zvona, tombola, zabavne igre, skupno petje. Za ples je igral Planinski tercet s štirimi muzikanti. Da so dobro igrali, je dokazovalo stalno polno plesišče. Organizatorji prireditve so del dohodkov namenili lačnim in revnim ljudem po svetu v okviru postne akcije MISEREOR.

Postno pastirsko pismo škofa Moserja. — Za letošnji postni čas je tukajšnji nemški škof dr. Georg Moser napisal pismo z naslovom Zur Freiheit berufen. Prevedli smo ga v slovenščino ter mu dali naslov Odrješeni za svobodo. V 1500 izvodih ga je natisnila tiskarna v Rotenburgu. Vsi rojaki, ki prejamejo Našo luč, so pri marčni pošiljki prejeli tudi to škofovo pismo. V njem škof Moser posebno poudarja, kako potrebno je, da se kristjani svobodno odločamo za življenje po veri in iz vere.

Čestitke k diplomi. — Hčerki na-

V Böblingenu v Nemčiji imajo Slovenci svojo mašo na 1. nedeljo v mesecu. Meseca januarja je bilo pri maši v cerkvi sv. Bonifacija lepo število otrok, ki so se postavili pred jaslice pri altarju.

Na pustni prireditvi v Esslingenu 9. februarja letos je moški zbor Domači zvon zapel dobrodošlico blizu 500 rojakom.

še socialne delavke Oblakove, gosposdični Ladislavi Oblak iz Stuttgarta čestitamo k uspešnemu zaključku Višje strokovne šole za družboslovne vede v Esslingenu — Fachhochschule für Sozialwesen in Esslingen. Študij je trajal štiri leta. Meseca februarja je prejela ustrezno diplomu socialne pedagoginje. Želimo ji, da bi kmalu dobila primerno službo in bila s poklicem zadovoljna.

Veliko solz v Stuttgartu in Esslingenu. — Na žalost pa moramo to pot poročati tudi o žalostnih novicah. Smrt je namreč dvakrat posegla med naše vrste. V Stuttgartu je 1. februarja terjala življenje 28-letne matere dveh otrok, Antonije Venta, rojene Fekonja, doma v Cerkvenjaku na Štajerskem. Decembra lani je zbolela za težko zlatenco in je morala v bolnico. Zdravje pa se ji tudi v zdravniški oskrbi ni zboljšalo. Tožila je, da jo zapušča spomin in se boji nadaljnje skrbi za družino. Na njeno izrecno prošnjo so jo konec januarja odpustili iz bolnice. Doma pa se je stanje še poslabšalo. Po vsej verjetnosti je v obupu izgubila prisotnost in odšla od doma. Tri dni pozneje so jo našli v Neckarju. Njena smrt je težko prizadela moža Jožefa, s katerim je bila poročena od leta 1976, 8-letno hčerko Viktorijo in

3-letnega sinka Davida. V Stuttgartu je veljala pokojna Antonija za dobro ženo, zavedno in verno slovensko mater. Zato je njena nepričakovana smrt težko prizadela veliko znancev in prijateljev v Stuttgartu. V poslovnih besedah na pokopališču Pragfriedhof je dejal njen bližnji rojak Stanko Leben: „Draga Tončka, ne moreš si misliti praznine, katera je prevladala med nami, ko si nas zapustila... Vsi, ki te ne moremo spremljati v tvoj domači kraj, ti želimo srečno pot in na svidenje v večnosti.“ Njeno truplo so prepeljali na pokopališče v Zg. Velki. Naj počiva v miru. Vsem, ki jih je smrt težko prizadela, naše iskreno sožalje.

V petek, 21. februarja, smo se na pokopališču v Esslingenu poslovili od pokojnega Alberta Podjavorška. K pogrebu se je zbralo blizu 400 ljudi, med njimi večja skupina nemških rojakov. Pokojni Albert Podjavoršek je bil doma v Spodnjem Doliču, kjer je zagledal luč

sveta 31. marca 1933. V družini je bilo 8 otrok, štirje bratje in štirje sestre. Očeta, ki je bil delavec, je družina zgubila že leta 1944, mati še živi in stanuje pri sinu Jožefu, ki je župnik v Središču ob Dravi.

V svoji mladosti Albert Podjavoršek ni imel lahko. V številni družini kosi kruha niso bili veliki. Takoj po končani osnovni šoli ga najdemo za pastirja na bližnji kmetiji. Od leta 1956 si je iskal kruha najprej v Avstriji in nato od 1958 v Esslingenu v Nemčiji, kjer je najprej delal na raznih delovnih mestih, nazadnje pa blizu 20 let v gozdu. V Esslingenu se je 9. junija 1962 poročil s Katico Poljanšek. V zakonu so se jima rodili štirje otroci, tri hčerke in sin. Pokojni Albert je vse sprejel z veseljem in skupaj z ženo Katico sta

85 nas je na sliki. Skupaj s starši smo se veselili na družinski pustni zabavi v Esslingenu na Württemberskem.

Albert Podjavoršek je bil med rojaki na Württemberškem zelo priljubljen. Veliko solza je preteklo, ko so se od njega 21. 2. 86 poslavljali na mestnem pokopališču v Esslingenu.

skrbela zanje, da bi rastle v dobre ljudi in verne kristjane.

Župnik Janez Demšar, ki je vodil pogreb v spremstvu brata pokojnika, duhovnika Jožefa Podjavorška, je dejal v poslovnem nagovoru: „Pokojni Albert se je aktivno vključil v slovensko versko skupnost na Württemberškem. Malo je bilo nedelj, da bi ga slovenski verniki ne videli v svoji sredi. Neštetokrat je pripeljal vso družino k službi božji, na romanja in izlete, otroke pa v sobotno šolo in k raznim vajam za materinska slavlja, miklavževanje ter druge prireditve. Ko je šlo za slovensko stvar, ni štedil s trudom, ne s kilometri, ne z denarjem, ne z vsakovrstno pomočjo.“

Pokojni Albert Podjavoršek bo ostal rojakom na Württemberškem v spominu kot dober človek. V kolikor nismo znali dovolj ceniti njegove dobrote, naj mu to sedaj poplača Bog, kateremu je želel služiti. Številna udeležba pri pogrebu, vrsta vencev in šopkov, petje Domačega zvona in molitev številnih prijateljev je dokaz, da smo pokojnega Alberta radi imeli. Prezgodaj nas je zapustil. Njegovo smrt je povzročila nesreča pri delu v gozdu, ko si je zvil nogo in je potem prišlo do embolije. Smrt je vedno močnejša od človeških moči. Premagamo jo samo v veri v vstajenje! To vero pa je imel

tudi pokojni rojak Albert Podjavoršek. Zato mu kličemo: na svidenje pri Bogu!

Ženi Katici, hčerkam Aniti, Heidi in Silviji ter sinu Emilu, materi Mariji, sestrin in bratom pokojnika, kakor tudi vsem sorodnikom s strani žene Katice naše iskreno sožalje!

MÜNCHEN

Ker je bila letos velika noč zelo zgodnja, bi morali na naši fari praznovati *materinski dan* na cvetno nedeljo. Cvetna nedelja je pa vključena v velikonočne šolske počitnice in marsikatera slovenska družina se pelje tedaj že domov. Zato smo se odločili za materinski dan na tiho nedeljo.

Kar zadeva program z ozirom na trajanje posameznih točk in celotne prireditve, je bil tako zadet kot najbrž še nikdar doslej. K temu je prispevalo to, da je vsaka od treh šolskih skupin nastopila z eno deklamacijo in dvema pesmima, in pa, da niso mladi muzikanti nastopili posamič, ampak skupaj kot orkester.

Mešani zbor se je glasovno zvil v enoto še bolj kot doslej. Zapeli so Slepca, Po jezeru in Majsko. Vsebinsko so s tem izrazili najprej hrepenenje po luči, barvah in oblikah, potem pa to hrepenenje napolnili s slovensko pokrajino in pomladno naravo. Poslušavci so njihov nastop nagradili z močnim ploskanjem.

Najmlajša skupina našega sobotnega tečaja — predšolarji, prvo- in drugošolčki — so bili kratki, a nič koliko pota in truda je terjali njihov nastop, da so mamam dopovedali, kaj one zanje pomenijo, pa da so zapeli o gosaku in o Metkinem copatku. Bili so prisrčni in prijetni.

Pri srednji skupini — 3. in 4. razred — je presenetil pogum in zelo gotov nastop. Ne ravno kratko Župančičevo pesem so povedali v dveh zborih brezhibno, pa nič manj brez napake so zapeli obe pesmi: Navzgor se širi rožmarin in Mamica, moja, povej mi! Da so bili še posebnega ploskanja deležni trije fantki in dve deklici v narodnih nošah, ki so s kretnjami spremljali rožmarin in nagelj, ruto in ošpet, dekleta in

kmetice, je kar samoposebi razumljivo.

Mladi muzikanti so nam postregli s prijetnim venčkom narodnih. Štiri harmonike, dve kitari in dve flavti — no, to niso mačje solze! Koliko vaj je bilo treba, da so se ti glasovi zilili v eno, si lahko predstavlja le, kdor je imel kdaj opravka s čim podobnim. Pri poslušavcih so želi polno priznanje.

Višja skupina šolarjev — od 5. do 9. razreda — je najprej zaigrala v zelo skrčeni obliki Martina Krpana. Prizor je bil zamišljen v obliki zbornega statičnega gledališča, kjer vsi igralci v treh formalnih različicah — posamezniki, dva delna zbora, celotni zbor — pripovedujejo zgodbo. V to pripovedovanje vstopajo potem glavni igralci v kostumih in s pravim igranjem. Besedilo je steklo gladko, presenetila je jasna izgovarjava, posebno še glasovno in čustveno obarvani poudarki, tako besedni kot stavčni. Seveda pa so odnesli največ pohval glavni trije igralci, saj so imeli že zaradi tega, ker so smeli ne le govoriti, ampak tudi igrati, precejšnjo prednost pred drugimi. Dolgo nam bo ostal v spominu spoštljivi kočijaž, kasneje krvavi Brdavs, v vedenju ves načipkani cesar, ki je polnil prostor s kretnjami in koraki, z jasnim, njegovemu razpoloženju odgovarjajočim glasom, pa mogočni Krpan s svojim neomajnim mirom, globokim, preudarnim glasom, modri možak, točno nasprotje vihravega cesarja. Ko je na koncu s počasno, slovesno kretnjo Brdavs „odsekal“ glavo in je Brdavs z njo trznil sunkovito, cesar in Dunajčani pa z množičnimi vzkliki Krpana poveljali, je tudi dvorana igravce pohvalila z veselim ploskanjem.

Višja skupina šolarjev je zapela pesmi Slovenski smo fantje in Rožica. Petje je bilo dvoglasno, melodijsko čista, barva glasov nenavadno zvoneča.

Kot za slovesni finale so se pojavili na odru vsi prej nastopajoči, to je vse tri šolske skupine in pevski zbor. Zapeli so našim materam mogočno staroslovansko Mnogaja ljeta.

Posebej naj omenimo tri harmo-

nikašnje, ki so spremljale posamezne pevske točke, ena od njih pa je zapela uvod v Mnogaja ljeta. Gotovo zaslužijo posebno priznanje.

Kot pika na koncu programa so bili rdeči nageljčki, ki so jih otroci podarili svojim mamam.

Če omenimo še to, da smo ob tej priložnosti tudi mašo bolj slovesno pripravili — pevski zbor je zapel nekaj melodij sam, eno pesem so zapeli otroci, nekaj otrok je prebralo prošnje za vse potrebe — lahko mirno zapišemo, da smo se s celotno prireditvijo svojim materam pri srčno zahvalili. Sicer so si pa to zaslužile, in nobena zahvala ne more poplačati njihove ljubezni.

Krščeni sta bili Sonja, hči Nikola-ja Radmana in Terezije Gruden, roj. Avsec, in Petra, hči Darka Frasa in Marije, roj. Bogdanič. Staršem čestitamo, punčkama pa želimo vse dobro na življenjski poti!

nizozemska

Naš priljubljeni ansambel Veseli vaški godci, ki ga vodi g. Slavko Strman, je 8. marca slavil 20. obletnico svojega delovanja. Za to priložnost je nastopil v dvorani v Heerleheide in žel lep uspeh in priznanje. Veselim vaškim godcem k jubileju čestitamo in jim želimo bogatih uspehov v prihodnjih dvajsetih letih.

švedska

Sinoči sem premišljeval, kaj bi to pot zabeležili iz našega zdomstva na Švedskem za marčno številko Naše luči. Prišel mi je na misel veliki švedski konvertit in borec za zedinjenje kristjanov Lars Skytte (1610—1696). Bil je veleposlanik v Lizboni na Portugalskem, kjer je prestopil v katoliško Cerkev in kasneje postal frančiškanski pater z imenom Laurentius a Divino Paulo.

BINKOŠTNO SREČANJE V VADSTENI SLOVENCİ ŠIROM PO ŠVEDSKI!

Tudi letos se bomo zbrali za binkošti, v nedeljo, 18. maja, pri sv. Brigiti v VADSTENI.

Mašo, procesijo in litanije bo vodil stockholmski škof dr. Hubertus Brandenburg.

Orkester Lastovke pa bo poskrbel za živahnost družabnega programa. Pričenjamo s sveto mašo ob 12. uri.

Lepo vabljeni!

Lars izhaja iz ene od v tistem času najbogatejših in najvplivnejših družin na Švedskem. Njegov oče je bil upravitelj kraljeve palače v Stockholmu. Eden od njegovih stricov je bil kraljev kancler in tudi univerzitetni kancler v Uppsali, drugi njegov stric pa je bil učen kraljev prevajalec. Večina članov Skyttejeve družine je imela dobro evropsko humanistično izobrazbo, v katero so vključena številna potovanja po domača vseh evropskih deželah in študij v zahodnoevropskih prestolnicah. Mladi Lars Skytte je raste v tesnem stiku s politično in kulturno elito svojega časa.

Bil je sodobnik Huga Grotiusa, ki je bil Larsov vzgojitelj, saj je kot študent pri njem stanoval v Parizu skupaj s kasnejšim švedskim kraljem Karlom X. Gustavom. Obenem z znamenitim Gottfriedom Wilhelmom Leibnizom se je Lars Skytte zavzemal za ekumenski dialog med krščanskimi Cerkvami v takratni Evropi. Skytte je bil eden od tedanjih teologov, s katerimi se je Leibniz posvetoval o svojih načrtih za vrnitev h krščanski edinosti. Znano je Skyttejevo srečanje z Leibnizom leta 1689 v Rimu.

Kmalu potem, ko je prestopil v Lizboni v katoliško Cerkev, zapustil diplomatsko službo in postal frančiškan, je Lars Skytte odšel k svojim redovnim bratom v Sveto deželo. Ravno tedaj pa se je zgodilo za takratno luteransko Švedsko nekaj nezaslišano predrznega: sama kraljica Kristina se je odpovedala

prestolu, zapustila je svojo ljubljeno Švedsko in odšla v Rim, da prestopi v katoliško Cerkev. Lahko si mislimo, kako je bil Lars Skytte (pater Laurentius) tega vesel. Zaprošil je za premostitev v Rim, da bi lahko tam srečal svojo ljubljeno kraljico. Dobil je dovoljenje za stalno bivanje v večnem mestu, kjer je postal spovednik in duhovni vodja kraljice Kristine ter kaplan njenega spremstva. Poleg te svoje dejavnosti je imel še polno drugih. Izpolnjeval je vse obveznosti, ki mu je naloženo redovno življenje. Bil pa je tudi pisatelj, predavatelj, cenzor in teolog. Tako vsestransko je bil izobražen in duhovno poglobljen, da ga je papež Klement IX. hotel povzdigniti do časti kardinala katoliške Cerkve. Skytte je to ponudbo ponižno zavrnil. Hotel je ostati zvest svojim frančiškanskim obljubam ubožstva in ponižnosti vse dni svojega življenja.

Skytte je gotovo najzanimivejši konvertit luteranske Švedske 17. stoletja. Ni dosegel cilja, katerega si je zadal in o katerem je sanjal: vrnitev k edinosti. Vendar je hkrati z mnogimi drugimi evropskimi humanisti takratnega časa aktivno pripomogel k oblikovanju novega vzdušja za ekumensko teženje med krščanskimi cerkvami.

GÖTEBORG

V Göteborgu smo dobili novega kristjana. V soboto, 15. februarja, smo namreč *krstili* Maria, sina Nade in Marjana Kociano. Bog daj, da bi iz njega zrastle dober Jezusov učenec, v zadovoljstvo staršem in v veselje Cerkvi. Staršem prav pri srčno čestitamo.

švica

ŠKOFOV DUŠNOPASTIRSKI OBISK

V soboto, 8. marca t. l., je bilo v Solothurnu posebno slavlje. Obiskal nas je in imel mašo za nas baselški škof dr. Oto Wüst (sedež škofije je v Solothurnu). Z njim sta somaševa-

slovinci ob meji

KOROŠKA

Prosvetno društvo Dobrač na Brnci praznuje letos 80-letnico delovanja. Društvena igralska skupina je za ta jubilej naštudirala Molierjevo veseligoiro Zdravnik po sili. — 80-letnico praznuje tudi prosvetno društvo Srce v Dobrli vasi. Igralci so pripravili igro Lucija, ki jo je dramatisiral Peter Militarov po Finžgarjevi povesti Strici. — Na Koroškem so priredili teološki tečaj v malem. V Tinjah sta predavali Spomenka Hribar in Vanja Kržan; v Slomškovem domu v Celovcu pa dr. Anton Stres s predavanjem Koliko so vrednote vredne? — Mohorjeva družba v Celovcu je izdala Prešernov Sonetni venec v nemščini in esperantu. Delo je prevedel asistent za slavistiko na celovski univerzi dr. Klaus Detlef Olof. — V Posojilnici v Bilčovsu je razstavljal 28. februarja študent publicistike in umetne zgodovine g. Gorazd Živkovič, rojen v Linzu, a sedaj živi v Kotmari vasi na Koroškem. Razstavljal je grafična dela in oljnat slike. — Pred časom so zaprli v Borovljah VOeST-ovo žičarno,

ki je dajala delo več sto ljudem. 1. februarja so odprli tam novo tovarno Microprecis, kjer bodo izdelovali precizne stroje in orodje. Zaenkrat je dobilo delo 70 ljudi. — V nedeljo, 23. februarja, se je vršil v Slomškovem domu v Celovcu občni zbor Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS). Udeležilo se ga je 139 delegatov iz 33ih občin na dvojezičnem ozemlju. Katoliško prosvetno društvo Drava v Žvabeku je 19. februarja dovršilo 75 let delovanja. Leta 1939 je sicer moralo utihniti, zažvelo je spet leta 1947. Ustanovitelj društva in njegov prvi predsednik je bil župnik Franc Uranšek; sedaj predseduje društvu od leta 1974 ravnatelj osnovne šole v Žvabeku, g. Lenart Katz. — Mladi Franci Wiegela iz Zahomca na Zilji je na smuških poletih v Vikersundu dosegel s skoki: 140, 143 in 136 m deseto mesto. Na svetovnem prvenstvu na vesleskalkalnici Kulm pri Bad Mitterndorfu pa sedmo mesto s skoki 158, 158, 174, 158 m. Bil je najboljši Slovenec; za njim se je na 15. mestu uvrstil šele Primož Uлага.

GORIŠKA

Na seji Slovenske skupnosti v Gorici so 19. februarja izvolili njeno vodstvo. Predsednik je ostal Gradimir Gradnik, tajnik je Marjan Terpin, podtajnik Mirko Špacapan. — Kulturno društvo Sovodnje je priredilo revijo pevskih zborov iz sovodenjske občine. Nastopilo je šest zborov: Sovodenjska dekleta, dekliški zbor Rupa-Peč, ženski zbor iz Sovodenj, mešani zbor Rupa-Peč, moški zbor Skala iz Gabrij in kot gost moški zbor Paglavcevec iz Podgore. Revija je bila izvedena v počastitev slovenske kulture ob Prešernovem dnevu. — Združenje cerkvenih pevskih zborov v Gorici je priredilo 9. marca spominsko mašo za umrlega skladatelja Matija Tomca. Pri maši so peli njegove pesmi. — Slov. kat. prosvetno društvo Mirko Filej je povabilo pevski zbor in folklorno skupino ljubljanskega univerzitetnega kliničnega centra. Nastop je bil v dvorani Katoliškega doma v Gorici. Navzoči so bili navdušeni tako nad zborom kakor nad plesi folklorne skupine. — Goriška nadškofija je pripravila postno nabirko za misijone, v katerih deluje 27 misijonarjev in misijonark, med njimi 11 slovenskih. Nabrali so čez 400 milijonov lir. Samo po slovenskih šolah in zavodih so nabrali skoraj pet milijonov.

TRŽAŠKA

Vodstvo slov. tržaških skavtov je sklenilo, da bo skušalo poglobiti duhovno oblikovanje pri svojih članih. Za voliče in veverice bo pristojen g. Tone Bendenčič, za izvidnike in vodnice g. Žarko Škerlj, za roverje in popotnice pa g. Milan Nemač. Vsi voditelji in nad 20 let stari so pa povabljeni, da se priključijo Skupnosti krščanskega življenja, ki je bila pred kratkim ustanovljena v Marijinem domu v Trstu in jo vodi g. Franc Vončina. — Ob godu sv. Janeza Bosca so slovenski farani salezijanske župnije v Trstu doživeli veselo presenečenje. Italijanski župnik don Giorgio se je skrbno pripravil in 2. februarja ob desetih maševal po slovensko. — Zveza slov. kulturnih društev je 16. februarja obhajala v kulturnem domu v Trstu Dan slovenske kulture. — Letos je poteklo 20 let, odkar izhajajo tržaška revija Zaliv. Sprva je izhajala štirikrat na leto, zadnja leta izhaja kot zbornik. Revija, ki jo urejuje Boris Pahor, je neustrašena v borbi za slovenstvo in svobodo. Naj ji bo življenje še dolgo! — Ob Prešernovem dnevu so v Finžgarjevem domu na Opčinah priredili večer slovenske pesmi. Sodelovali so štirje zbori. Govorila je Lučka Sušič. Večer je pripravil mešani zbor

la še njegov kancler p. Roland Trauffer in p. Damijan.

Na začetku maše je p. Damijan pozdravil škofa, se mu zahvalil za njegov dušnopastirski obisk ter mu obenem voščil za 60-letnico življenja in 10-letnico škofovskega posvečenja. Izročitev daril je bilo kot potrdilo vsega povedanega. Škof pa se je v svojem nagovoru med drugim spominjal naše lepe Slovenije, čudovitih številnih cerkva, in predvsem svoje udeležbe pri škofovskem posvečenju dr. Alojzija Šuštarja. Takrat je nanj še močnejši vtis kot velika množica ljudi v stolnici in okoli nje ter njihovo vneto sodelovanje pri bogoslužju naredilo ozračje, polno neke notranje sreče in veselja, ki je navdajalo ljudi. Podobne sreče, radosti in upanja je zaželel tudi

nam. Če kje tega ni, mar ni vzrok temu pomanjkanju vere in ljubezni in prevelika zaverovanost v gmotne dobrine, je poudaril.

Ljudje so pridno sodelovali pri maši, tri deklice so se „odrezale“ s kratkim igranjem na piščali, ena pa je celo nakaj sama zapela. Po maši smo šli še na škofijo na aperitiv.

Ljudi se je za to priložnost seveda zbralo precej več kot ponavadi k nedeljski maši. Posebno so se izkazali nekateri, ki so prišli od več kot 100 km daleč. Še enkrat hvala gospodu škofu za njegov obisk; vsem, ki so prišli, za udeležbo; drugim pa morda kaj več dobre volje.

Vsem rojakom po Švici in po sve-to želimo veliko vstajenjskih sadov velikonočnih praznikov!

Sv. Jernej iz Opčin. — V nedeljo, 9. marca, je tržaški škof Bellomi blagoslovil obnovljene cerkvene prostore na Repentabru. Posebna pridobitev je novi župnijski dom Emil Wester, nekdanja mežnarija. Ime nosi po župniku Westru, ki je 25 let vodil župnijo v najbolj razburljivih časih (fašizem in vojna). — Tržaška revija Mladika je letos stopila v 30. leto izhajanja. Izhaja mesečno. Prinaša sodobne članke in je neka naslednica Mladike, ki jo je izdajala dolga desetletja Mohorjeva družba v Sloveniji. Komunistična oblast jo je pa zatrla.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA

V slov. katoliški Misiji v Kewu (Melbourne) je bilo lani krščenih 21 otrok, 19 porok, 29 birmanih, 4 prvoobhajancev in 34 pogrebov. — Za vzdrževanje Misije v Kewu so rojaki za božič darovali 7310 dolarjev. Darovalcev je bilo 447. — Počitniške kolonije se je udeležilo prvi teden 18 oseb, drugi 39 deklet, tretji teden pa 38 fantov. Kolonija je bila na Mt. Elizi. — Slov. kat. Misija sv. Družine v Adelaidi ima sedež v občini Hindmarsh. Slovenske polnočnice se je udeležila tudi županja. Pravi, da je zanj pravo doživetje biti med slovenskimi rojaki. — Obiska škofa Kvasa in frančiškanskega provinciala so bili posebno veseli v Whyall S. A. Ker jih je tam le malo, se niso nadejali, da jih bosta obiskala, pa še bolj „Bogu za hrbtom“ so. Posebej jih je prevzela preprostost obeh gostov. — Tudi v Perthu so bili navdušeni nad obiskom in ne morejo pozabiti prisrčnosti obeh visokih gostov iz Slovenije.

ARGENTINA

V Ramos Mejija je obhajal 25-letnico mašništva salezijanski duhovnik in profesor Danijel Vrečar. Vrečarjevi so po rodu iz Moravč pri Kamniku. — Slovenci v San Justu imajo že skoraj 35 let svojo mašo v stolnici. Za božič

je bila maša zelo dobro obiskana. Po maši so imeli v lastnih prostorih Naš dom lepo božičnico s petjem in božično igro. — V Quines, škofija San Luis, je 28. januarja zaključila zemsko potovanje ga. Ogrin, rojena Rus. Poročena je bila z inženirjem Ogrinom, ki jo je pa kmalu zapustil in odšel v Ameriko. Sama je ostala s sinovoma Janezom in Antonom. Do konca vojne je veliko pomagala pri frančiškovi mladini v župniji Marijinega oznanjenja v Ljubljani. Oba sinova sta postala duhovnika in delovala v škofiji San Luis. Ustanovila in sezidala sta gimnazijo. Ko je bilo mogoče, sta poklicala mater za njima v Argentino. Tam jima je gospodinjila. Žal je sin Anton umrl komaj 50 let star. Pokojno go. Marijo so pokopali v Lujanu poleg sina Toneta. — Tokrat so novice iz Argentine maloštevilne. Kriva temu je pošta, ki je zadnje čase postala zelo neredna. Zadnja številka, ki sem jo dobil, je šesta od 6. februarja (opomba zbiratelja novic).

ZDA

V Clevelandu je bil 6. januarja zaprisežen ponovno izvoljeni župan Jurij Vojnovich; je 53. župan tega velenesta; po poreklu je slovenskega rodu. — Pred 25. leti je društvo Triglav v Milwaukee uredilo svoje letovišče, ki so mu dali ime Triglavski park. — Središče slovenskega življenja v Chicagu je slovenska fara s cerkvijo sv. Štefana. Pred letom dni so uvedli Kulturno nedeljo, enkrat na mesec. Po deseti maši

se zberejo v dvorani k predavanjem, recitacijam, petju in odrskim prizorom. — Dr. Ludvik Puš, eden od vodilnih v Slovenski ljudski stranki je izpolnil 90 let. Kljub visoki starosti je še vedno pri močeh in še piše. Branja vredni so njegovi številni uvodniki v Ameriški domovini. Čestitkam se pridružujejo tudi uredniki Naše luči.

KANADA

Župnija Marije Brezmadežne v Novem Torontu obhaja letos dva jubileja. Februarja je poteklo 25 let, odkar so odprli farno dvorano, 28. maja pa od blagoslovitve nove cerkve. Ob srebrnem jubileju pripravljajo med drugim tudi romanje v Lurd, v Pariz h kapeli čudodelne svetinje in v Sveto deželo. — Ob obisku jezuitskega misijonarja Stanka Rozmana so v župniji Marije Brezmadežne nabrali za zambijske slovenske misijonarje 5000 dolarjev. — V decembru je bil v Kanadi profesor ljubljanske teološke fakultete dr. Tone Stres. Dajal je duhovne vaje in obnove v Torontu in Montrealu. — V Windsorju imajo spet slovensko šolo, ki jo obiskuje 35 otrok. Šola ima dva oddelka. — V župniji Marije Brezmadežne v Torontu je bilo lani 30 krstov, 30 porok, a le šest parov samo slovenskih, 10 pa pogrebov. — Župnija Lurške Matere božje v Winnipegu ima tudi slovensko šolo s 35 učenci. Nad 100 Slovencev se je zbralo 15. decembra k slovenski maši v Windsorju. Rojake je obiskal lazarist g. Tone Zrnc. Po maši je bilo kosilo in obisk sv. Miklavža.

VRHOVNI DUŠNI PASTIR SLOVENCEV V ARGENTINI — UMRL

Iz Argentine je prišla nepričakovana novica, da je po kratkem zdravljenju zaradi sladkorne bolezni v bolnišnici 7. marca umrl msgr. Anton Orehar, vrhovni dušni pastir slovenskih izseljencev v Argentini.

Rodil se je 13. junija 1910 v vorni in številni družini v Predosljah pri Kranju. Gimnazijske študije je opravil na kranjski gimnaziji. Po maturi leta 1929 je stopil v ljubljansko bogoslovno semenišče in dovršil študije na teološki fakulteti. V duhovnika je bil posvečen 8. julija 1934 v

Ljubljani, skupaj z beograjskim nadškofom Turkom in koprskim škofom Jenkom. Prvo službeno mesto je dobil v Mengšu, kjer je bil štiri leta kaplan. Leta 1938 je prišel za kaplana v Šentvid nad Ljubljano. Spomladi 1940 je bil imenovan za kornega vikarja in stolnega kaplana pri ljubljanski stolnici. Poleg te službe je opravljal še mnoge druge dejavnosti. Bil je katehet na dekliški meščanski šoli v zavodu Lichtenturn in na dvorazredni trgovski šoli. Veliko je deloval v takratnih katoliških organizacijah.

Leta 1945 je odšel v emigracijo in se končno ustavil v Argentini. Zaradi organizacijskih sposobnosti je dobil iz Rima dekret za vrhovnega dušnega pastirja slovenskih izseljencev v Argentini. To službo je vestno in uspešno opravljal skoraj 40 let. Skrbel je, da so vse slovenske naselbine imele svoje duhovnike. Veliko truda je vložil v organizacijo slovenskega šolstva v Argentini.

Njegove zasluge za ohrnitev vere in slovenske zavesti med argentinskimi Slovenci so zares velike.

Po DRUŽINI

pisali ste nam

POZDRAVI IZ ARGENTINE

V poletnih mesecih slovenski šolarji uživamo gostoljubje doma, ki ga je v osrčju Argentine priklical v življenje z ljubeznijo, delom in žrtvami sedaj že pokojni slovenski duhovnik dr. Rodolf Hanželič, z namenom, da bi Slovenci ostali dobri ljudje in da bi ohranili duhovne dobrine, ki so jih naši dedje prinesli iz domovine.

Lepo pozdravljamo Vas pri NAŠI LUČI in vse ostale rojake! Našim pozdravom se pridružujejo pozdravi ostalih gostov počitniškega doma.

Córdoba, januar 86.

(Sledi dolga vrsta podpisov)

ZAHVALA IZ MISIJONOV

Milosti polno leto Gospodovo za nadaljevanje tako krasnega dela, kot je NAŠA LUČ, Vam iz srca želi ter se Vam za celoletno zvesto pošiljanje zahvaljuje in se za nadaljnje leto priporoča

p. Vladimir Kos DJ, misijonar
Tokio, Japonska

ocvirki

MOJA TURISTIČNA DEŽELA SLOVENIJA

Slovenci že dolgo živimo v svoji domovini, vendar je „Slovenija, moja dežela“ šele predlaskim prišla v zavest Slovencev.

Takrat so pri Gospodarski zbornici Sloveniji ustanovili Center za turistično in ekonomsko propagando, katerega direktor je postal dotedanji dolgoletni direktor celjske potovalne in turistične agencije Izletnik Leopold Perc. Našel je vrsto možnosti, da je združil razdrobljene interese slovenskega turističnega gospodarstva pod geslom „Slovenija, moja dežela“ in lipovim listom pod enotno podobo, ki jo je izdelal Studio Marketing iz Delove hiše.

Prav nenavadno je, kako se je ta podoba doslej prišla predvsem doma: v trgovinah so sproti razprodane priponke z napisom „Slovenija“ in z narisanim lipovim listom, za med gredo lepaki, ki z značilnostmi prikazujejo to mojo deželo, številne delovne organizacije so začele na svoje izdelke, namenjene tudi turistom, tiskati zelene lipove liste in s tipskimi črkami izpisovati, da prihaja ta izdelek iz Slovenije.

V Sloveniji se je torej zamisel o moji deželi odlično prišla. Kako pa v drugih predelih Jugoslavije?

Slovenija

Moja dežela

„Vsaj v začetku so bili odmevi v drugih jugoslovanskih republikah zelo različni,“ pravi Perc. „Tukaj imam vsaj kilogram časopisnih člankov v zvezi s to akcijo, vsaj nekateri avtorji pa so jo razumeli tako, kot da smo se je lotili na nacionalističnih osnovah. Kategorično poudarjam, da to nikoli ni bil naš namen, niti ni tega nikoli tako razumel nihče, kdor je o akciji dobro mislil.“

„Na sončni strani Alp“ prihajamo Slovenci na turistični trg kot tisti del jugoslovanske turistične ponudbe, ki ima Alpe. Sicer pa imajo podobne slogane tudi že številni drugi. Besede „Istra“, „Dubrovnik“, „Dalmacija“ so že dolgo v zavesti tujih turistov, „Slovenija“ še ne tako zelo.

Poslanstvo zelenega lipovega lista je bilo, da „želimo po domače sprejeti medse tuje obiskovavce (pa ne samo tistih iz tujine), ki naj bi aktivno uživali svoj dopust v neokrnjeni in čisti slovenski deželi“.

Vojvodinska sončnica, črnogorsko sonce na modrih morskih valovih, obrisi Istre in še nekateri podobni simboli, ki so se že dokaj uveljavili, Jugoslovancem sploh niso motili, kot so nekatere motili lipovi listi in proglasi Slovincem, naj očistijo to svojo domovino.

(Op. NL: Čuti je, da del slovenske mladine razume lipov list v smislu očiščenja slovenske dežele tujih elementov.)

TELEKS, Ljubljana, 23. jan. 86.

FILMSKA NAGLICA

Književni listi DELA so objavili kratek odlomek iz knjige Vlada Šlambergerja KAKO (NI)SEM BIL DELEGAT, ki izide pri Delavski enotnosti. V knjigi gre za izkušnje delegata v tretjem mandatu. Iz zapisa ponatiskujemo kratek odlomek.

„Dobili ste predlog . . . O njem so razpravljali . . . Želi kdo od poročevalcev besedo? . . . Nihče . . . Odpiram razpravo . . . Želi kdo razpravljati? . . . Nihče . . . Zaključujem razpravo . . . Dajem predlog na glasovanje . . . Prosim, da glasujete . . . Kdo je za? (Na skupščinskih klopeh se prižgo rdeče lučke.) . . . Se je kdo vzdržal? (Po navadi nihče.) . . . Je kdo proti? (Po navadi nihče.) . . . Ugotavljam, da je bil predlog (soglasno) sprejet . . .”

„Dobili ste predlog . . . O njem so razpravljali . . . Želi kdo od poročevalcev besedo? . . . Nihče . . . Odpiram razpravo . . . Želi kdo razpravljati? . . . Nihče . . . Zaključujem razpravo . . . Dajem predlog na glasovanje . . .” Ltd. Ltd.

V šesti, sedmi ali še poznejši uri je s pravo filmsko naglico sprejetih toliko odločitev, kot prej ves čas ne.

Sem pa tja se kdo zmeni, razmišlja, ugotavlja, da to ni dobro, da bomo morali nekaj spremeniti.

Vse pa ostaja po starem.

Zaradi enakih nedognanosti so se že pritoževali prvi delegati v Jugoslaviji.

Vse je ostalo po starem.

Pritoževali smo se delegati drugega mandata.

Vse je ostalo po starem.

Anketirali so nas, delegate, v tretjem

mandatu. Vse smo povedali, zapisali. Drage raziskave in podatki iz njih so znanstveniki razčlenili, preučili, potegnili iz njih sklepe, priporočila.

Vse pa ostaja po starem.

DELO, Književni listi, Ljubljana, 13. feb. 86.

DACHAUSKI PROCES

Tednik TELEKS z dne 6. 2. 1986 je objavil članek Alojza Hafnerja pod naslovom „Dachauski proces iz klopi branivca”.

Res ne vem, ali je Hafner resnično tako naiven, da še danes, po 39 letih govori stvari, ki kažejo na to, da ni ničesar prebral o znanih montiranih procesih v Sovjetski zvezi. Mar ne veste, da so te procese vodili ljudje, ki so bili v Berijevi šoli v Moskvi?

Univerzitetni profesor Mirko Košir je bil obsojen na časovno kazen in s pisateljem Ludvikom Mrzelom sta bila skupaj uklenjena (leva-desna roka), ko sta bila odpeljana na Goli otok. Ko sta stopila z ladje na kopno, je vse novodošle jetnike pričakal špalir jetnikov, oboroženih s palicami, deskami in vsem mogočim. Skozi ta špalir so morali teči vsi novodošli jetniki (tudi Stalin je kot semenišnik tekel skozi šibe), med njimi tudi Mrzel in Košir.

Nobeden od obeh ni prišel skozi. Oba so potolkli in sta obležala. Mrzel je za tri dni oslepel zaradi udarca po glavi in so ga odnesli v ambulantno. Naslednje jutro je zasišal, da je nekdo vprašal: „Jeli ovde drug Košir Mirko?” Mrzel je šele tedaj zvedel, da Košir leži nad njim, ker je zasišal slaboten glas, ki se je javil. Čutil je, da so ga potegnili s pograda nad njim in ga odnesli. Mrzel ga ni nikdar več videl, niti slišal zanj, kajti še tisti dan je bil po vsej verjetnosti likvidiran.

Andrej Bohinc, Ljubljana
TELEKS, Ljubljana, 20. feb. 86/29.

CERKEV PROTI DIKTATURAM

Na Haitiju in na Filipinih sta se v zadnjem času zrušili diktaturi.

Ti dogodki so odkrili sodobnemu svetu novo podobo pokoncilne Cerkve: Cerkve, zaščitnice tistih, ki nimajo opore, Cerkve v prvih vrstah pri obrambi človekovih pravic. V obeh deželah je namreč prav Cerkev odigrala odločilno vlogo pri strmoglavljenju dik-

tatorjev. V Manili, glavnem mestu Filipinov, so v zadnjem času duhovniki kar naprej maševali v rumenih plaščih, kajti rumena barva je bila barva odpora dosedanemu režimu. V Port-au-Princeu, glavnem mestu Haitija, je novi minister za informacijo že vedel, zakaj je končal svoj govor haitiskemu ljudstvu z vzklikom: „Naj živi Cerkev!”

Na Poljskem, v Čilu, v Zairu in v Nikaragui so okoliščine pripeljale Cerkev do tega, da je morala prevzeti vlogo, ki bi sicer pripadala kakšni politični organizaciji. Nič čudnega. V teh deželah ima Cerkev več možnosti kot katera koli druga skupina: ima časopise, pogosto celo radio, gibanja in druge organizacijske možnosti.

V bistvu podpira osrednje cerkveno vodstvo vsak boj za pravičnost, svobodo, demokracijo in večjo enakost, če se le dá sklepati, da ne bo prišlo do nasilne revolucije in državljanske vojne in da v ozadju niso organizacije marksistične in leninistične usmeritve.

DRUŽINA, Ljubljana, 9. mar. 86/3.

NASTANEK ČLOVEŠKE VRSTE

V novembru 1985 so na prvem programu TV Ljubljana začeli predvajati zanimiv znanstveni film Nastanek človeške vrste. V filmu je sodeloval tudi znanstvenik, razlagatelj. Ta je imel možnost, da ugotovitve oblikuje izključno na dokazih, ali pa tem doda kakšno misel, ki izhaja le iz njegovega prepričanja. V prvem delu filma je bil

takšen „dodtek“ izrečen: razvoj živih bitij naj bi bil posledica spleta le naključnih okoliščin.

Takšna izjava, ki sama na sebi gotovo ni znanstvena (spomnimo se tudi na sklepe s simpozija Znanost in religija, ki je bil v Ljubljani, ne spada v takšno vsebino. Posredovanje znanstvenih tém naj bo vedno znanstveno čisto — pa bodo zadovoljni vsi.

Sadove znanosti posamezniki sprejemajo različno. Nič hudega ni, če se komu zazdi, da so pojavi zgolj naključni. Razvoj je lahko programiran tudi tako, da daje vtis naključja.

Razvoj še ni končan. Kje je njegov začetek in kje konec? Ugotovitve bi dobile absolutno vrednost šele, če bi v celoti „ujele“ preteklost, sedanjost in prihodnost. Tega ne zmoremo, zato poleg znanstvenih resnic z veseljem sprejmimo resnico, ki nam jo posreduje sveto pismo. Bodimo hvaležni za veliki dar, zavest, da je Nekdo, ki je „pogнал“ ta veličastni razvoj zato, ker nas hoče imeti, ker nas ljubi. Bodimo hvaležni tudi za prejete sposobnosti, da lahko raziskujemo preteklost in razmišljamo o prihodnosti.

Človek s svojim obstojem dokazuje, da je razum (razumno bitje) dejstvo. Ob tem pa je nesmiselno in predrzno zanikati dejstvo, da obstaja še Nekdo, ki je popolnejši od nas.

L. L.

DRUŽINA, LJUBLJANA, 2. mar. 86/14

LJUBLJANSKI NADŠKOF PROTESTIRA PROTI LAŽEM O ŠKOFU ROŽMANU

Ko se letos spominjamo 400-letnice smrti Primoža Trubarja, ki ima za slovensko kulturo in tudi teologijo velik pomen, mi je bilo javno postavljeno vprašanje, ali se Cerkev ob raziskovanju in predstavljanju tedanjih časov in razmer boji zgodovinske resnice. Iz prepričanja sem odgovoril, da se Cerkev zgodovinske resnice, tudi če je zanje neprijetna in boleča, ne boji.

Toliko bolj pa nas boli in toliko bolj obžalujemo, da se zadnje čase v osrednjem slovenskem dnevniku na tak način prikazuje osebnost in delo pokojnega profesorja Teološke fakultete in ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana. V teh člankih je toliko pristranosti, toliko polresnic, samovoljnih razlag in zlonamerne namigovanja in sumničenja, da ga odločno odklanjamo in se upravičeno sprašujemo, čemu to in kaj je danes namen takega pisanja.

Velikokrat smo že poudarili, da se Cerkev na Slovenskem ne boji celotne zgodovinske resnice, tudi o naši polpretekli dobi ne. Še več. Dostikrat in ob različnih priložnostih smo tudi obžalovali krivice, ki so se kjerkoli zgodile v imenu vere in Cerkev, kakor moramo obžalovati vsako sovraštvo in krivično nasilje, pa naj ju je zagrešil kdorkoli.

Alojzij Šuštar

DRUŽINA, Ljubljana, 16. mar. 86/8.

ALI POJDEMO PO STARIH TIRIH?

Vrli možje so sedeli za ekranskim omizjem. Bilo je to v predpolnočnem televizijskem sporedu prvega marčevskega ponedeljka. Besedovali so o kulturi... Kaj pa je še treba izgovoriti na rob tistemu, kar so pred slovensko javnostjo povedali Bojan Stih, Dimitrij Rupel, Alenka Gerlovič in — drugi?

Prenekateri poslušavec za ekranom si je tisti večer zaželel, da bi na rob vsem izrečenim pekočim, bolečim, vnebovpijočim grehom v našem družbenopolitičnem in kulturnem življenju še dodal povrh kaj iz svojega besednjaka kak srdit Cankar.

Šele ob koncu dvehurne tribune sem segel po Cankarjevi „Krpanovi kobili“, zbirki satiričnih spisov. Prilegel se mi je spis „Dvojna resnica“: „Vsa domovina je že polna novih idej; vsi, kolikor jih poznam, so prepričani, da po starih potih ne moremo več dalje; prevrat v srcih in glavah, ki čakaš nanj, se je v resnici že izvršil.“

Bodi vsaj kakšna beseda, pohlevna in prizanesljiva, z omizja na tistem večernem zaslonu.

V Projekt 2000 — gospodarskega razvoja in napredka je vključena tudi kultura. Ali pa je kulturo mogoče načrtovati? Ali lahko govorimo o naši kulturni prihodnosti, dokler ne naredimo temeljitve analize nekaterih zaskrbljujočih pojavov v naši preteklosti in sedanjosti?

Pol milijona naših rojakov živi po svetu — kot begunci, izseljenci — narodno telo je razkosano, doma se množijo samomori, rodovitna tla uničujemo, rujemo drevesa, gradimo velike ceste in tovarne...

Po cestah se bodo prevažali „turški izseljenci in nemški turisti“, nam pa bodo ostale uničene pokrajine, za naša pljuča pa izpušni plini tujih vozil ter onesnaženo ozračje. Zakaj se zapisujemo smrti?

Trgali smo ljudi iz vasi in jih zvabili v mesta. Zakaj ne zaježimo nesmiselne tehnokratske pameti, ki ukinja ravnovesje v naravi? Na Muri načrtujemo elektrarne — in mar nam je, če se bodo morali od tam izseliti naši ljudje, ker jim zemlja ne bo dajala več kruha.

Hrastnik, to mesto brez parkov, brez zelenja, to strahotno smrdljivo mesto, ki ljudem jemlje občutek za lepo, kulturno... V gospodarstvu se

Slovenski proračun za leto 1985 znaša približno 57 novih milijard, od tega naj bi bilo 36 milijard namenjenih za prispevek v proračun SFRJ. Končno je treba že enkrat zastaviti vprašanje, zakaj je tako.

Slovenija sodi s svojo tehnologijo danes med nerazvite dežele, tako kot cela Jugoslavija, in nam grozi tudi zaostalost na področju prometa in bomo kmalu popolnoma odrezani od evropskih poti, in skupaj s celo Jugoslavijo zaostajamo za resnično industrijskimi družbami za približno trideset let.

Tone Peršak na javni tribuni Društva slovenskih pisateljev 1985 v Ljubljani

kar naprej srečujemo s pojavom izkoriščanja intelektualnih delavcev, čeprav ustava izrecno prepoveduje izkoriščanje človeka po človeku; tako so delali v kapitalizmu. Nesramno se ponekod kopiči literatura, ki omalovažuje intelektualce.

Gospodarstvo vodijo ideološki principi, zato pa je vedno bolj na psu.

Iz Kosova in Metohije se izseljujejo Srbi in Črnogorci — in to je poudarjeno razglašen jugoslovanski problem številka ena, poudarjeno čednostno pa je razglašeno doseljivanje iz južnih republik v slovenski prostor, čeprav vsi dobro vemo, kako se zaradi tega polagoma spreminja naše narodno bistvo!

Samo iz visoke kulturne zavesti moramo pričakovati razvoj in napredek v gospodarstvu, pa je pri nas več kot očiten vsestranski občutek zapostavljenosti kulture. Veliki optimisti smo bili po vojni, češ da bodo junakom boja sledili junaki dela, kulturno zavest, ki je osnova napredka in razvoja, pa smo zanemarjali. Še vedno je skromen „kulturni dinar“, v veliki meri ga požro razne parade, olimpiade, ki so bile ali pa še bodo. Velik požiravec slovenskega „kulturnega dinarja“ je Cankarjev dom, primankuje pa raznih podobnih ustanov drugod po Sloveniji. Parade se nam hoče, diletantske in ne

prave umetnosti, pa bi se bilo treba bojevati za vsako ceno proti slednji površnosti v kulturi in umetnosti; znano je, da je tudi med poklicnimi umetniki dovolj diletantov.

V slovenskih kulturnih institucijah je tudi vedno več birokracije, zato pa manj ustvarjalcev — ker za te ni materialne podpore, denar požre birokracija. Kulturne institucije vodi slepi birokartizem, ki mu gre nalepka funkcionalne skleroze.

K estetski vzgoji zelo malo prispeva šolstvo — usoda usmerjenega izobraževanja.

Vse to — morda kaj manj, še marsikaj pa več — je bila resnica tistega večera z ekranskim omizjem . . . je še vsemu navkljub bolj upravičen dvom, da bi se „odgovorni“ zmenili za „glas kulture“; utegne se zgoditi natančno tako, kot je zapisal v omenjenem spisu Cankar: „Ampak vsi so prepričani, da se tiste ideje nikoli ne bodo uresničile in da pojdemo po starih potih dalje.“

DRUŽINA, LJUBLJANA, 16. mar. 86/5.

DNEVNIK DUŠANA PIRJEVCA-AHACA

Trideset let (po koncu vojne) piše dnevnik revolucionar, partizan, komu-

**vzemite si 5 minut
za premislek
narodnega reka!**

**neumen je tisti tič,
ki se sramuje
svojega gnezda**

nist, komisar bataljona, Dušan Pirjevec; gre za bolečino in prizadetost komunista in partizana Ahaca na „konkretno socialno-politično situacijo in atmosfero“.

Dnevnik zrcali človeka, ki piše. Zdaj je na koncu poti, bliža se smrt. V njem čudna potreba po „svetlobi in razodetju“. Nerazumljiva notranja sila, da bi dokončno prekinil s preteklostjo in s povezanostjo s „Kidriči, Kardelji, Titom . . .“ Vse ponovno premisliti,

Poudarki iz pastirskega pisma slovenskih škofov za postni čas 1986

(nadaljevanje s 6. str.)

Naročila, ki nam jih daje Jezus pri obhajilu:

- **„Odrini na globoko!“** (Lk 5, 4) Če nas Kristus z obhajilom kliče k poglobljenemu krščanskemu življenju, mu je treba odgovoriti. Treba se je z njim v molitvi pogovarjati in ga poslušati, da bi zvedeli, kaj hoče od nas prav danes, tukaj in sedaj, kam nas pošilja. **Emanuel-Bog z nami nam bo kazal pot in povedal, kje so naše možnosti in zmožnosti in kje so naše nevarnosti.**

- **Svoje življenje moramo kot kruh deliti z drugimi.** Gospod nas pošilja k ljudem, tudi k bolnim, trpečim, osamljenim, malim in odraslim, revnim in bogatim, vernim in nevernim. **Naj vsi odkrijejo v nas dobre, plemenite, razumevalne in poštene ljudi.** Morda bomo komu že s svojim zgledom kruh življenja in mu bomo s svojim pričevanjem razpršili predsodke o Bogu, veri in Cerkvi.

- **Poslani smo v boj z zlom in grehom.** Treba se je zavedati, da je boj resen in hud, pa tudi zaupati v Kristusovo moč in pomoč, ki nam prihaja od sv. obhajila. **Kristjan ni nikoli sam,** vedno je z njim Kristus, ki ga pošilja. Bodimo za ljudi in za njihove potrebe odprti, polni razumevanja in spoštovanja do njihovega človeškega in krščanskega dostojanstva. Kristusova navzočnost v nas more še povečati in okrepiti zavest o dostojanstvu slehernega človeka. Tako bomo imeli vedno več čuta za sleherno trpljenje in stisko okoli nas, za krivičnost in žalitev. **Bog kliče vsakogar posebej in se daje vsakomur kot kruh življenja za kar najbolj popolno uresničitev življenjskega poslanstva.**

- **Vez edinstvi.** Jezus je v velikodušnostni molitvi molil: „Ne prosim samo za té, temveč tudi za tiste, ki bodo po njihovi besedi verovali vame: da bodo vsi eno, kakor si ti, Oče, v meni in jaz v tebi, naj bodo tudi oni v nama, da bo svet veroval, da si me ti poslal.“ (Jn 17, 20–21) Kljub razlikam v starosti, znanju in značaju, kljub razlikam v življenjskih nazorih in veri je treba ustvarjati, gojiti in ohranjati edinstvo med nami.

Evharistična daritev in sv. obhajilo sta najmočnejše sredstvo za edinost. Udeležba pri maši ne zedinja le vsakogar izmed nas s Kristusom, ampak nas zedinja tudi med seboj v njegovem skrivnostnem telesu, ki je Cerkev.

vse domisliti, pretrpeti, presoditi. „... v dnevniku govorim resnico, ki je v drugem, tj. v javnem pisanju ni, ni.“

Partija je absolutna oblast, vsa politika je v njenih rokah, vsaka neenaka politična misel je že vnaprej obsojena na sovražnost. Res je to, kar dela Partija! Z nikomer ne deli oblasti, je totalitarna, samo ona more biti ogledalo človekovega dejanskega revolucionarstva in revolucionarnosti. Vidmar je estet in etik slovenskih komunistov, ki so „nasledniki slovenskih liberalcev“ — pred smrtjo kličejo duhovnika. Pred vojno in tudi med njo so gledali na krščanske socialiste in sploh kristjane postrani. Po vojni so jih izigrali — kot svoje partnerje.

Kako Ahac dočutiva razkritos povojne akcije v vrstah svojih sobojevnikov? Likvidirali so njegovo „partizanovanje“. Kocbek dolži Kardelja in Kidriča „lažne interpretacije dogajanj Pugled-Dolomiti, ista sta zanikovala pokol domobrancev“, Brejc (=Javoršek) je „oblastniška alarmna naprava“, drugi je obupen, neuspešen igravec in kritik, proti Kocbeku (so naščuvali) — po naročilu Partije — „celó razne terenske organizacije gospodinje, odbore podoficirjev“; vsaka Ahaceva beseda pade v „ideološko-politično mrežo, v politično-ideološko situacijo“: v enem odkriva zakrknjenost in neskončno veliko požrešnost, v vseh „frustrirance“. V jubilejnih shodih se srečuje s samimi „uspešnimi ljudmi“ — soborci. To je plejada funkcionarjev, priliznjencev, hlapcev; partizanstvo jim je zgolj sredstvo za izsiljevanje socialno materialne promocije, vsakdo ime že vnaprej prenizek položaj, ta je nečimern, oni karierist, drug v drugem iščejo napake, sproščeni so le v kvantanju, ko se začno pogovarjati o ženskah, hrani, pijači, med seboj (so) zagrenjeni, otipavajo se, kdo je v sedanjih hierarhiji višje. Ahacu spregovori spomin na vojna leta, ko niso „bili sposobni urediti svojih medsebojnih odnosov“, po treh desetletjih pa je še več drobnega osebnega egoizma in brezupne breznačelnosti.

„Za nas, komuniste, bi bilo zelo slabo, če bi se nam pridružil npr. sam škof Rožman.“ V nebo vpije naša „usodna ubežnost“ v svet — „v času, ko ta ista država trdi o sebi, da je in da bo ostala najsrečnejša, najboljša

družba“. Domá: „Kaj vse umazanega, nizkega, blatnega, ostudno smrdečega se pretaka po naših dušah! To je res naravnost strahotno in človeka meče v brezup, ko pomisli, da mu je tako ali tako usojeno živeti in doživeti zares tu, med temi smetmi, zares v tem smradu.“ Razkritost družbenega, kulturnega, moralnega življenja . . .

Socializem se razkriva kot nekaj totalitarnega, imperialističnega, kot „genocid duha“, kot diktatura marksizma — druga možnost je le, kolikor se „človek umakne v vero in Cerkev“.

DRUŽINA, Ljubljana, Velika noč 86/10.

„volitve“

TELEKSOV DIALOG O VOLITVAH

Opomba TELEKSA: Povabili smo nekaj bolj ali manj znanih ljudi, različnih poklicev in starosti, funkcij in položajev, da napišejo, kako vidijo in kaj mislijo o volitvah in volilnem sistemu. Nismo jim postavili konkretnih vprašanj, pač pa smo jim v razmislek in oceno ponudili vrsto trditev, ki so se na témo volitev pojavile v zadnjih razpravah in polemikah.

KOGA VOLITI?

Vaša vprašanja so takšne narave, da terjajo od človeka, naj napiše debelo knjigo o našem „volilnem“ sistemu, o teoriji tega sistema in o njegovih praktičnih družbenih izkušnjah. Toda takšna knjiga lahko nastane le v razmerah, ko je v družbi uveljavljena in spoštovana neomejena svoboda misli in mišljenja. Pravkar pa smo iz avtoritativnih ust slišali, da takšne svobode ni in je tudi ne more biti in da je nikoli tudi ni bilo.

To seveda ni res, kajti zgodovina človeštva pozna velika obdobja, ko je že bila uveljavljena svoboda misli in mišljenja. Le en sam primer. Karl Marx in Friedrich Engels sta napisala in izdala radikalni in revolucionarni Komunistični manifest legalno in to

večkrat, a niti enkrat nista bila kaznovana po členu 133!

V petdesetih letih sem moral obiskati zelo vodilnega tovariša zaradi neke pereče zadeve. Žal mi ni uspelo ga srečati. Na vprašanje, zakaj ga ne morem videti, mi je šef njegovega kabineta odgovoril kratko in jedrnat: „Tovariš je zaposlen do konca meseca. Kmalu bodo volitve, dela skupščino.“ Šele ko sem bil na cesti, sem se ovedel, kaj to pomeni delati skupščino!

Bojan Štih

TELEKS, Ljubljana, 6. feb. 86, 16—17.

SLAMNATI KANDIDATI

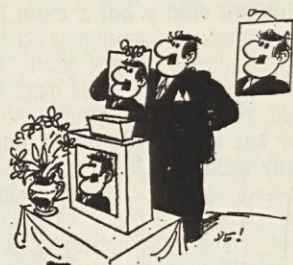
Naš osnovni problem med volilnimi kampanjami je v tem, da imamo opraviti z nečim, čemur bi lahko rekli monopol na svobodne volitve. Volitve so svobodne, a nekdo ima monopol nanje. Teško bi bilo reči natanko, kdo — partija, oblast, elita, kadrovske komisije, vrhovi družbenopolitičnih organizacij? Zagotovo ne volivec. Volivec ima monopol nad svojim glasom. Lahko ga odda ali pa ne odda — a še na to alternativo običajno pozabi.

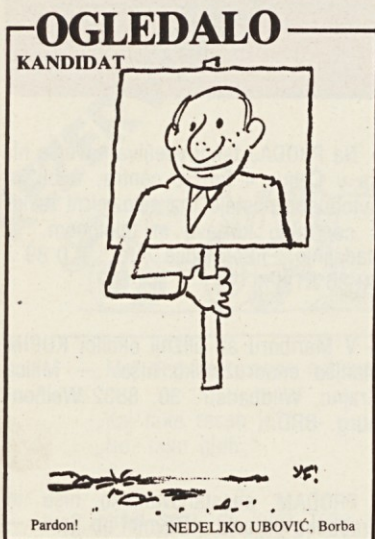
Spodaj se na volitvah še nekaj izbira, a bolj ko gremo proti vrhu, bolj so volitve podobne potrjevanju in nazadnje žeganju kandidatov. Z drugimi besedami: če je še mogoče vplivati na to, kdo bo odločal v krajevni skupnosti, pa je skoraj ali popolnoma nemogoče vplivati na to, kdo bo odločal v mestu ali republiki. Mar kdo dvomi, da bo France Popit predsednik predsedstva, Milan Kučan predsednik slovenske partije, Dušan Sinigaj predsednik IS skupščine SRS itd. itd.?

Vzemimo na primer izbiro novega predsednika jugoslovanske vlade Bran-

OGLEDALO

Volite

ka Mikulića. Primer sicer ni najboljši, ker predsednikov navadno tudi drugod ne volijo neposredno, je pa značilen za našo volilno kampanjo, ker je bil predstavljen kot široka, demokratična izbira, v kateri pa ni bilo niti enega protikandidata. Formalno — kajti dejansko dobro obveščeni viri vedo povedati, da kandidatov ni manjkalo. Kar je sicer povsem logično, manj logično pa je, da se to prikriva. Toda javnosti nihče nič ne pove in je tudi nihče nič ne vpraša.

Prevladuje občutek, da je treba politiku pri nas samo priti v orbito, potem pa se suče do upokojitve v vesolju, do kamor ne seže vpliv smrtnikov.

Danes, se zdi, je bolj kot kdaj prej nagon po ohranitvi oblasti gonilna sila našega političnega življenja. Liste slamnatih kandidatov, ki jih zdaj objavlja časopisje, zato dajejo slutiti, da bodo letošnje volitve formalno še bolj čiste in bolj zanesljive kot doslej. Vaje je vgrajen trenutni osnovni element naše politične stabilnosti — nič se ne premakne.

Andrej Novak

TELEKS, Ljubljana, 13. feb. 86/12.

ČAS JE SPREMENITI VOLILNI SISTEM

Zgodila se je zelo nerodna stvar: v tisku so bile objavljene dolge liste možnih kandidatov za najrazličnejše funkcije. Na listah so bili tudi štirje visoki funkcionarji, navedeni kot možni kandidati za več različnih funkcij. To-

da približno ob istem času so časopisi objavili na prvih straneh slike teh štirih kandidatov z navedbo, na katere položaje bodo v resnici „izvoljeni“. Ljudje se večinoma smejijo, nekateri pa so celo užaljeni, češ da tolikšnega cinizma in norčevanja iz javnosti ni najti ne na Vzhodu ne na Zahodu.

V besedah tudi „politika“ vse bolj sprejema volitve kot izbiro, čeprav si v praksi ta ista „politika“ še vedno jemlje pravico zagotoviti izbiro ljudi, ki jih sama določi, in na mesta, ki jih prav tako sama določi. To je poglavitno protislovje sedanjega stanja v zvezi z volitvami; menim, da je zanj odločilen predvsem strah volilnih ljudi, da ne bodo več izvoljeni in da bodo izgubili svoje zdaj dosmrtno visoke položaje, če bodo volilci zares lahko izbirali.

Posledica takšnega stanja je vedno globlji prepad med besedami in stvarnostjo. Ves propagandni aparat prikazuje naše volitve kot nekakšen svetovno-zgodovinski rekord demokracije, jaz pa nimam prav nobenega občutka, da kakorkoli lahko vplivam na to, kdo bo predsednik vlade ali predsednik SZDL ali kak drug visok funkcionar.

Čas je torej spremeniti volilni sistem tako, da bo zares vsem volivcem omogočena izbira in s tem neposredni vpliv na vseh ravneh, tudi najvišjih. To bi sčasoma postalo zelo učinkovito zdravilo za dve naši trenutno najhujši bolezni: za katastrofalno odtujenost

med „bazo“ in „vrhovi“ in za še bolj katastrofalno kadrovsko politiko, ki zdaj dviga na površje sivo množico nesposobnežev in oportunistov, saj kot glavno merilo za uspešno politično kariero uveljavlja nenačelno poslušnost peščici tistih poklicnih in dosmrtnih funkcionarjev, ki predstavljajo oblast v imenu ljudstva.

Janez Stanič

TELEKS, Ljubljana, 13. feb. 86/12—14.

MI VLADAMO, VI DELAJTE, ONI PA SO IN BODO KRIVI ZA VSE

O letošnjih volitvah kot o volitvah, ki naj bi bile prelomne. V čem in po čem se meni kaže ta „prelomnost“?

Najprej v tem, da takšnega cirkusa, kot ga zganjamo letos okoli njih, že dolgo nismo počeli. Cirkuse se pri nas po navadi gremo takrat, kadar potrebujemo debelo dimno zaveso, da se ne bi videlo resnice, ki je za njo. Zato me bolj skrbi, kaj letošnje volitve **skriva-**jo, kot kaj **odkrivajo**. Glede na obilen dim, ki ga spuščamo, predvidevam, da skrivajo prekleto hude zadeve...

Nadalje opažam, da državljani SFRJ še nikoli nismo bili tako jasno postavljeni na svoja mesta, kot smo v tem „prelomnem“ volilnem letu. Predsedstvo (SFRJ) brez sprenevedanja sporoča (v svoji novoletni poslanici), da je sedanjost in prihodnost naše dežele v **njihovih** rokah in da so tisto, kar so hoteli, vselej lahko, in bodo zato tudi vnaprej, dosegli. Tu je odkrito pojasnjeno, zakaj so propadli protesti tisočih zoper 133. člen KZ (kazenskega zakonika), zakaj Šešelj še vedno sedi, zakaj oblast neženirano zaplenjuje razne dnevnike in raziskovalne materiale, zakaj policija pretepa tudi nedolžne občane... Odkrito je tudi, zakaj vojska golta tako astronomske vsote denarja, mi pa še pisniti ne upamo...

Če hočeš imeti kaj v svojih rokah, je to potrebno **trdo** držati. Trdo držanje je naloga oblasti. Izpolnjevanje obveznosti, ki naj bi nas popeljalo v „boljše življenje in zanesljivejšo bodočnost“, je pa naša naloga. Ljudstvo naj dela, vladali, trdo držali in vselej dosegli, kar bomo hoteli, bomo pa mi — oblast.

Manca Košir

TELEKS, Ljubljana, 27. feb. 86/21.

ODPRTA VOLILNA LISTA

oglasi

• Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORZEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• PREVAJANJE V MÜNCHNU — Dipl. filolog JOSEPH ARECH Vam uradno uredi prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč; pouk nemščine in slovenščine. — 8000 München 45, Situlistr. 71b (U-Bahn 6, postaja Freimann), tel. 0 89 / 32 68 13.

• RAČUNALNIKI: Sinclair 48K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

• PRODRAM zelo lepo hišo v bližini Laškega, 500 m od avtobusne postaje, grajena med leti 1978—1982 na zemljišču 800 m², s centralno kurjavo, izolirana z demit fasado. Prostori v hiši so lepo razporejeni: 6 sob, 2 stranišča, kopalnica, garaža, klet in pralnica. — Nadaljnje informacije: Alojz Gračner, Gröbenzeller Str. 20, 8039 Puchheim, ZR Nemčija, tel.: 0 89 / 80 86 81.

• Na PRODAJ takoj vseljiva novejša hiša v Celju, 4 km iz centra, v bližini avtobusne postaje, na zelo mirni točki, s centralno kurjavo in telefonom. — Nadaljnje informacije tel.: 0 89 / 80 86 81.

• V Mariboru ali bližnji okolici KUPIM manjšo enodružinsko hišo. — Milica Krajnc, Wildbadstr. 30, 8832 Weißenburg, BRD.

• PRODRAM enostanovanjsko hišo in gradbeno parcelo v Sevnici ob Savi. — Informacije: v Nemčiji Danica Zemljak, tel. 0 84 56 / 15 26; v Sloveniji Stane Bromš, tel. 0 68 / 81 4 37.

V sleherni slovenski knjižnici morajo biti te knjige:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

LJUDJE POD BIČEM (Karel Mauser)

Roman o dveh ljubečih se ljudeh, ki se prebijata skozi stalinistično revolucijo v Sloveniji od 1941 do 1945.

Vse te knjige lahko naročite na naslovu: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec

preberite!

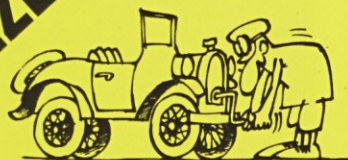
PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih glasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino

za en smehljajček

Na naših volitvah so — podobno kot v gledališču — vloge razdeljene že pred predstavo.

„Moj ded ne razume nobene šale.“

„Kaj tako resen je?“
„Ne, tako gluha.“

o

„Slišal sem, da tvoja žena zadnje čase je same kitajske juhe.“

„Ja, res je.“
„Z rezanci?“
„Ne, s paličicami.“

o

Ko vstopajo ljudje v avtobus, jim voznik prodaja vozovnice. Večji deklici pravi:

„Veš kaj, ti si pa že prevelika, da bi se vozila z otroško vozovnico!“

„No, potem me pa nehaite tikati!“

o

Oče vozi avto. Poleg njega sedi njegov šestnajstletni sin.

„Oče, zakaj me ne pustiš za nekaj časa h krmilu avta? Saj sem že dovolj star!“

„Ti že mogoče, avto pa ne.“

o

Tine in Tone gledata, kako zidarji vlačijo težka bruna, nosijo kamenje in neutrudno sejejo pesek.

„Delo pa res človeka razvedri,“ pravi Tine, „jaz bi lahko ves dan takole gledal.“

o

Šestletna hčerka materi: „Mama, kaj pa dela veter takrat, ko ne vleče?“

o

Dva šerifa morata v nekem hotelu prijeto zelo nevarnega gangsterja. Pri vratih se nekaj časa obotavljata. Potem pravi starejši mlajšemu:

„Pojdi ti naprej in bodi brez skrbi: maščeval te bom!“

o

Starejši gospod fantiču, ki kadi: „Ali sploh veš, kaj se lahko zgodi mlademu pobalinu, ki na cesti kadil?“

„Ja, lahko ga popade strašna jeza na stare sitneže, ki se vtikajo v stvari, ki jih čisto nič ne brigajo.“

o

Tomaž odstopi na tramvaju mesto starejšemu gospodu.

„Kako lepo si vzgojen!“

„Svoj sedež sem vam prepustil zato, ker me spominjate na nekoga, ki ga imam zelo rad.“

„Na koga pa?“
„Na mojega psa.“

o

Ves razred se na koncu šolskega leta skupaj s svojim učiteljem fotografira.

Učitelj: „Kako lepo bo, ko boste po tridesetih letih vzeli to fotografijo spet v roke in ugotavljali: tale je Pavel, ki je sedaj učitelj; tale je Primož, ki je postal pek; tale zadaj je Blaž, ki se je izselil v Ameriko.“

Iz zadnjih klopi se oglasi nekdo: „Tale je bil naš učitelj, ki je že zdavnaj mrtev.“

o

Marko in Mirko stavita za nekaj drobiža, kdo se bo boljše zlagal.

Marko: „Prejšnji teden sem splezal na našo streho, razprostrl roke in obletel vse mesto.“

Mirko spravi drobiž.

Marko: „Počasi! Zakaj si denar že spravil?“

„Jaz sem te videl, kako si letel nad mestom.“

o

Fantiček vleče lesenega konjička po tramvajski tračnici. Od zadaj se mu bliža tramvaj in tramvajar neprestano zvonil, da bi se mu otrok umaknil. Ta se pa niti ne ozre.

Končno odpre tramvajar vrata, se nagne ven in zavpije:

„Ali ne moreš iti s tračnice?“
„Jaz lahko, vi pa ne!“

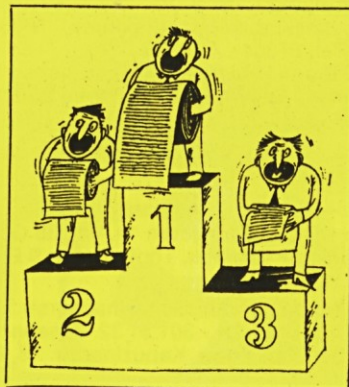
o

Peter in Pavel stojita ob cesti in premišljata, kakšno vragolijo bi lahko naredila. Mimo se pripelje na kolesu Jaka.

„Jaka,“ mu zavpije Peter, „obe kolesi imaš prazni!“

„Ja, zrak sem spustil, ker je bil sedež previsok.“

Seveda bomo spet volili najboljše, saj so med njimi takšni, ki jih že 40 let oblasti ni pokvarilo.

Zalo so Miklovi dobro oddali: Turki bodo imeli le-tos samo 20%-no inflacijo.

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Roth, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 88 3 56).

P. Anfrej Kropelj, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Stanislav Gerjolj CM, Rennweg 40, 6020 Innsbruck.

Štefan Ferenčak SDB, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalir, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

Franjo Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Antolin, 1000 Berlin 61, Methfesselstraße 43, Kolpinghaus.

(Tel. 030 - 785 30 91 do 93).

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Stanko Gajšek, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 78 8 14).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3, 1/2. (Tel. 0841 - 34 4 74).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7906 Blaustein bei Ulm, Felsenstr. 12/1.

(Tel. 07304 - 41 4 53).

Dr. Branko Rozman, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8000 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

Stanislav Cikanek, Thottsgatan 9 B, 21148 Malmö. (Tel. 040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. Urad: 01 - 301 31 32. Zasebno: 01 - 301 44 15).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).